Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

РЎЗНОМА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ ҚЎМИТАСИ, ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ КЕНГАШИНИНГ БОШ НАШРИ

● № 16 (10.012). ● 1991 йил 23 январь ● чоршанба ● Баҳоси 6 тийин.

КПСС XXVIII съезди ва Ўзбекистон Компартияси XXII съезди қарорлари — ҳаётга!

БОШЛАНҒИЧ ТАШКИЛОТ—ПАРТИЯНИНГ АСОСИ, УНГА ЖАНГОВАРЛИК ВА ФАОЛЛИК БАХШ ЭТАЙЛИК

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ ПАРТИЯ ҚЎМИТАСИ ПЛЕНУМИДАН

Илгари хабар қилганимиздек, Тошкент вилоят партия қўмитасининг пленуми бўлиб ўтди. Унда «КПСС XXVIII съезди ва Ўзбекистон Компартияси XXII съезди қарорларини амалга оширишда вилоят бошланғич партия ташкилотларининг роли» тўғрисидаги масала муҳокама қилинди.

Бу галги пленумга тайёргарлик чоғида вилоят партия қўмитасида барча соҳа бошланғич партия ташкилотлари котибларининг семинар-кенгашлари ўтказилди. Семинар-кенгаш қатнашчилари пленумда қилинадиган маърузани ва қарор лойиҳасини олдиндан муҳокама этиб, уларни янги-янги фикрлар билан бойитдилар. Секция машғулотларида ҳозирги шароитда бошланғич партия ташкилотлари дуч келаётган муаммоларни биргалашиб ҳал этиш йўлларини изладилар, турли мавзулар бўйича олимлар, партия ходимларининг лекцияларини тингладилар.

Пленум материаллари билан вилоят партия қўмитаси аъзоларини олдиндан таништириш мақсадида улар шаҳар, ноҳия партия қўмиталарига юборилди. Муҳокамалар давомида КПСС XXVIII съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XXII съезди қарорларини рўёбга чиқаришда бошланғич партия ташкилотларининг ўрни ва мавқеини оширишга ёрдам берувчи 134 та таклиф ва мулоҳазалар билдирилди. Улар вилоят партия қўмитасида диққат билан ўрганиб чиқилди ва пленум ҳужжатларини қайта ишлашда ҳисобга олинди.

— Шунинг учун ҳам менинг кириш сўзимни пленум қарори лойиҳасига шарҳ деб биласизлар, — деди вилоят партия қўмитасининг биринчи котиби **С. М. Мамарасулов** пленумда сўзлаган нутқида. — Бунда мен ҳозирги шароитда бошланғич партия ташкилотларининг роли ва вазифалари билан боғлиқ баъзи муҳим ҳолатларга эътиборингизни қаратмоқчиман.

Айтиш мумкинки, партияни янгилаш юзасидан КПСС XXVIII съезди белгилаган муҳим вазифалар бугунги кунда партиянинг асоси ҳисобланган бошланғич ташкилотларнинг ўзида ҳал этилаяпти. Бу ерда гап бошланғич ташкилотларнинг бутун ҳаёт тарзини тубдан янгилаш, маъмурий-буйруқбозлик усулларидан воз кечиш, коммунистларнинг сиёсий фаоллигини оширишга хизмат қилувчи ички партиявий муносабатларни қарор топтириш устида бораяпти.

Бу масаланинг бир томони десак, иккинчи томондан, бошланғич партия ташкилотларининг омма билан алоқасини мустаҳкамлаш, халқ ишончини ҳокимият кучи билан эмас, балки сиёсий усуллар билан қозониш йўлларини излаб топиш ҳам муҳимдир. Умуман, сиёсий ташкилотимизнинг фаол ячейкасини шакллантириш масаласи ҳозирги кунда ниҳоятда долзарб бўлиб турибди.

Пленумга тайёргарлик давомида «Меҳнат жамоаси учун бошланғич партия ташкилоти керакми ёки йўқми?» деган саволни кўп жойда эшитишга тўғри келди. Бу саволни корхона ва ташкилот раҳбарлари ҳам, оддий коммунистлар ва партиясизлар ҳам беришди. Ҳамма жойда жавоб битта бўлди: агар бошланғич партия ташкилоти меҳнаткашларнинг сиёсий ва ижтимоий манфаатларини ҳимоя қилувчи ташкилотчи куч сифатида ҳаракат қилса — жамоа учун керак. Агар маъмуриятнинг ёки юқори партия органининг иродасига бўйсунувчи оддий ижрочи бўлиб қолаверса — керак эмас.

Афсуски, ҳокимиятнинг узоқ йиллар давом этган партия — давлат тузилмаси шунга олиб келдики, бошланғич ташкилот фақат умумий партиявий сиёсатни ишлаб чиқишга таъсир ўтказиш имкониятидан эмас, айни пайтда барча даражадаги сайлаб қўйиладиган органлар фаолиятига таъсир ўтказиш имкониятидан ҳам маҳрум бўлиб қолди.

Ноҳия, шаҳар, вилоят партия қўмиталари биронбир муҳимроқ масалани қоида бўйича бевосита хўжалик раҳбарлари ва маъмурият орқали ҳал этиб келдилар. Бундай усул партия ташкилотларини фақат буйруқ билан ишловчи оддий бир ижрочига айлантириб қўйди. Сиёсий, мафкуравий, тарбиявий ишлар қуруқ расмиятчиликка айланди. Оқибатда партия ташкилотларида лоқайдлик ва пассивлик, вилоят, шаҳар, ноҳия партия қўмиталари билан бошланғич партия ташкилотлари ўртасида катта узилишлар пайдо бўлди. Эндиликда бу камчиликларни тузатиш йўлида дастлабки қадамлар қўйилмоқда.

(Давоми 2-бетда).

ФОРС ҚЎРФАЗИ ТЕВАРАГИДАГИ ВОҚЕАЛАР

● ТЕҲРОН. Ироқдаги совет фуқаролари гуруҳи бугун эрталаб Эрон чегарасидан ўтди. Расмийлаштириш ишлари бажарилганидан сўнг улар Бахтаран шаҳрига келтирилади, бу ерда уларни ССЖИнинг Эрон Ислом Жумҳуриятидаги элчихонаси ходимлари кутиб оладилар, сўнгра улар автобусларда Эрон пойтахтига келадилар. Совет мутаҳассислари Ироқдан омон-эсон олиб чиқиб кетилди.

Сўнгги бир неча кун ичида Ироқдан Эронга келаётган хорижий фуқаролар сони анча кўпайди. ИРНА агентлигининг маълумотларига қараганда, якшанба куни соат 12.00 га қадар Жазоир, Тунис, Югославия, Эфиопия, Яман, Баҳрайн, Сомали, Афғонистон ва бошқа мамлакатларнинг 440 фуқароси Эрон чегарасидан ўтди.

● ҚОҲИРА. Ироқ ҳарбий қўмондонлигининг навбатдаги маълумотида сўнгги 24 соат ичида ҳаво ҳужумидан мудофаа воситалари ўти билан кўп миллатли кучларнинг яна 18 самолёти ва қанотли ракетаси уриб туширилгани айтилган, деб хабар қилди МЕНА агентлиги.

Ахборотда кечаси ва бугун эрталаб ҳаводан жадал зарба берилаётган вилоятлар ва районларнинг рўйхати келтирилган. Ироқ артиллерияси, дейилади унда, душманнинг Саудия Арабистони ҳудудидаги позицияларини ўққа тутди.

(ТАСС, 21 январь).

ССЖИ ЖАВОБ КУТМОҚДА

Совет раҳбарияти ССЖИ Президенти М. С. Горбачевнинг Саддам Ҳусайнга қўшинларни Қувайтдан олиб чиқиб кетишга ва БМТ Хавфсизлик Кенгашининг маълум қарорини бажаришга даъват этувчи мурожаатига Бағдоднинг расмий жавоб беришини кутмоқда. Бу ҳақда ССЖИ ташқи ишлар вазирлиги матбуот марказида 21 январь куни бўлиб ўтган брифингда айтилди.

Ироқдан олиб чиқиб кетилаётган совет фуқаролари гуруҳи сешанба куни «Аэрофлот» самолётида Теҳрондан Москвага жўнаб кетиши ҳам хабар қилинди. ССЖИнинг Бағдоддаги элчихонаси ходимлари илтимосини бажариб, ССЖИ ташқи ишлар вазирлиги ахборот бошқармасининг бошлиғи В. Чуркин уларнинг ҳаммаси соғ-саломат ва кайфияти яхши эканлигини қариндошлари ва ёр-биродарларига маълум қилди.

(ТАСС мухбири).

ЯҚИН, ЎРТА ШАРҚ ВА ЖАНУБИ-ШАРҚИЙ ОСИЁ МАМЛАКАТЛАРИДА

● ҚОҲИРА. Бағдод радиоси бугун эрталаб ўз эшиттиришларини яна давом эттира бошлади, деб хабар беради МЕНА агентлиги. Радио орқали намоз ва миллий мадҳия эшиттирилмоқда.

Кеча тунда радио кўп миллатли кучлар авиацияси Ироқ пойтахтига қилган ҳужумларидан бири чоғида тўсатдан ўз эшиттиришларини тўхтатиб қўйган эди.

● ҚОҲИРА. Кеча оқшомда Ироқ телевидениеси ҳарбий асир сифатида ушлаб олинган етти нафар ажнабийни кўрсатди. Улар орасида бир қувайтлик, бир италиялик, Буюк Британиянинг икки фуқароси ва уч нафар америкалик бор эди.

Монте Карло радиосининг хабар қилишича, Британия ҳарбий вакили диктор айтган икки учувчининг номи Ироқ ҳудудига ҳаво ҳужуми чоғида бедарак йўқолган, деб ҳисобланаётган икки учувчининг исми шарифи билан бир хил эканлигини тасдиқлади.

● ҚОҲИРА. Фаластин Озодлик Ташкилоти Исроил маъмурларини босиб олинган ҳудудлардаги араб аҳолисига газниқоблар ва бошқа кимёвий муҳофаза воситаларини тақсимламаётганликда айблади.

Фаластиннинг ВАФА ахборот агентлиги тарқатган баёнотда ФОТ «жаҳон жамоатчилик фикрига ва халқаро инсонпарвар ташкилотларга» мурожаат қилиб, улардан «аралашишни ҳамда Исроил босқинчи маъмурлари бермаётган газниқоблар билан араб болаларини таъминлашни» талаб қилди.

Исроил радиосининг хабарларига қараганда, фаластинликларга ҳозирнинг ўзидаёқ газниқоблар берилаяпти. Минтақада жанговар ҳаракатлар бўлаётгани муносабати билан фавқулодда ҳолат эълон қилинган. Иордан дарёсининг ғарбий соҳилида ва Ғазо минтақасида осойишта вазият сақланиб турибди. Ҳамма жойларда комендантлик соати амал қиляпти.

● ҚОҲИРА. Исроил Ироқ оммавий ахборот воситаларининг бу мамлакат авиацияси Ироққа ҳужумларда иштирок этаётгани тўғрисидаги хабарини яна рад этди. Исроил радиосининг хабар қилишича, Исроилнинг АҚШдаги элчиси Залман Шовал шундай баёнот билан чиқди. Илгарироқ буни Саудия Арабистонининг вакиллари ҳам рад қилишган эди.

Бағдоддагилар Саудия Арабистони ҳудудида жойлашган Исроилнинг ҳарбий-ҳаво кучларига қарашли камида 140 самолёти кўп миллатли кучлар ҳаракатида бевосита иштирок этаётганини таъкидлашмоқда.

● ДЕҲЛИ. «Биз яқинда бўладиган ялпи парламент сайловида жуда катта муваффақият қозонмоқчимиз»,— деб таъкидлади бу ерда журналистларга якшанба куни оппозициядаги асосий Бхаратия жаната парти (БЖП)нинг раҳбари Л К. Адвани.

«Индиан экспресс» газетасининг бугун хабар қилишича, якшанба куни БЖП миллий ижроия комитетининг кенгаши тугалланди. Партия раҳбари Л. К. Адвани кенгашга якун ясаб, унинг партияси парламентнинг турли партиялар номзодлари даъвогар бўладиган қуйи палатасидаги 500 ўринга ўзининг 450 номзодини кўрсатишини таъкидлади. Айни пайтда у БЖП бошқа ҳеч бир партия билан сайловолди иттифоқи тузмаслигини уқтирди. Ҳозир қуйи палатадаги 86 ўринни БЖП аъзолари эгаллаб турибди.

Маҳаллий шарҳловчилар БЖПнинг аслида мамлакатда ялпи сайловга тайёргарлик борасида пухта режа тайёрлаб қўйган ягона партия эканлигини таъкидлашмоқда. Кўпчилик мутахассисларнинг фикрича сайлов шу йил бўлиб ўтиши лозим.

Кейинги ойларда индуизм динига сиғинувчи ҳиндлар орасида бу партия тарафдорлари анча кўпайди. Бу асосан БЖП Айодхья шаҳрида ҳамда Уттар-Прадеш штатида мусулмонлар мачити ўрнида индуизм тарафдорларининг Рама худосига бағишлаб ибодатхона қуриш кампаниясини моҳирона ўтказганлиги билан боғлиқдир.

Бу шаҳарда ўтган йилнинг октябрь ойи охирларида индуизм тарафдорлари билан мусулмонлар ўртасида бўлиб ўтган катта тўқнашувлар БЖПнинг энг жангари вакиллари оммавий равишда қамоққа олинишига олиб келди. Бунга жавобан партия миллий фронт ҳукуматини қўллаб-қувватлашдан бош тортди, натижада В. П. Сингх ҳукумати истеъфо беришга мажбур бўлди.

(ТАСС, 21 январь).

РАҲБАРЛАР ЎҚУВИ

21 январь куни деҳқончилик-саноат комплексини бошқариш жумҳурият олий мактабида Ўзбекистон вилоятлари ва районларининг деҳқончилик соҳаси раҳбарлари қишки ўқувни бошладилар. Машғулотлардан мақсад яқинлашаётган бозорнинг иқтисодий ва ҳуқуқий қонунларини тушуниб олишда тингловчиларга ёрдам беришдан иборат. Самарқанд ва Тошкент қишлоқ хўжалик илмгоҳларида, Андижон пахтачилик илмгоҳида жамоа хўжаликлари раислари ҳамда шўро хўжаликлари директорларининг худди шундай ўқуви ташкил этилди.

Бир неча минг кишини ўз ичига олган деҳқончилик-саноат соҳаси раҳбарларининг умумий ўқуви тиғиз — 10 кунлик режа асосида ўтказилмоқда. Деҳқончилик-саноат комплекси бошқаруви жумҳурият олий мактаби машғулотларга ўқув-методик раҳбарлик қилмоқда. Лекцияларни ўқиш ва амалий машғулотларни ўтказиш учун тажрибали мутахассислар таклиф этилган. Касбдошлар учрашуви умумий ўқишнинг яна бир муҳим томонидир. Улар давра суҳбатларида тажриба алмашишлари, бир-бирларига яхши маслаҳат беришлари мумкин.

(ЎзТАГ).

Маргарита Ивановна Валиева «Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг тажрибали чеварларидан. У корхонада ўн олти йилдан бери ишлаб келаяпти. Шу даврда қатор ёшларга ўз касби сир-асрорларини ҳам ўргатди.

Сураткаш А. РАҲИМБОЕВ.

МУХТОРИЯТГА ЙЎЛ ОЧИЛДИ

СИМФЕРОПОЛЬ, 21 январь. (Укринформ мухбири Л. Рябчиков — ТАСС). Қримликларнинг кўпчилиги ўз вилояти давлат ва ҳуқуқий мақомини ўзгартириш зарурлигини ёқлади.

Ўтган якшанба куни Қрим ярим оролида бўлиб ўтган референдумда бу ердаги катта ёшдаги аҳолининг 81,3 фоизи қатнашди. Уларнинг мутлақ кўпчилиги — 93,2 фоизи ССЖ Иттифоқи субъекти ва иттифоқ Шартномасининг қатнашчиси сифатида Қрим Мухтор Совет Социалистик жумҳуриятини қайта тиклашни ёқлади.

Референдум натижаларини шу ҳафтада халқ депутатлари вилоят советининг сессияси кўриб чиқади. Сессиянинг Украина таркибида Қрим МССЖни эълон қилиш ҳамда УССЖ конституциясига тегишли тузатиш киритиш таклифи билан жумҳурият олий кенгашига мурожаат этиш ҳақида қарор қабул қилиши учун энди ҳамма асослар бор.

Янги мақом Қрим жумҳуриятига ўз ҳудудида тўла ҳокимият беради. У ер, ер ости бойликлари ҳамда ярим оролдаги бошқа табиат ресурсларининг, бу ердаги давлат корхоналарининг эгаси бўлиб қолади. Қрим иттифоқ шартномасининг қатнашчиси сифатида Украина, Россия, бошқа жумҳуриятлар билан ўз муносабатларини ўзаро манфаатли икки томонлама асосда қуради.

ЛИТВА: АҲОЛИ ФИКРИНИ СЎРАБ БИЛИШ МУДДАТИ БЕЛГИЛАНДИ

ВИЛЬНЮС, 21 январь. (ТАСС мухбири К. Усцила). Литвада бутун аҳоли фикрини сўраб билиш 1991 йил 9 февралда ўтказилади. Жумҳурият сайлов комиссиясининг мажлисида шундай қарор қабул қилинди.

Жумҳурият парламенти сўраб билишда Литва фуқаролари, шунингдек маҳаллий «фуқаролик тўғрисида»-ги қонунга мувофиқ жумҳурият фуқароси бўлиш ҳуқуқига эга бўлган шахслар иштирок этадилар, деб белгилади. Сўраб билиш 1990 йилда маҳаллий кенгашларга сайлов ўтказиш учун тузилган сайловчилар рўйхатлари асосида ўтказилади. Бу рўйхатларга 4 февралгача аниқлик киритилади.

КАСАБА УЮШМАЛАРИ — СЪЕЗД АРАФАСИДА

Тошкентда жумҳурият касаба уюшмалари федерация кенгашининг мажлиси бўлди. Жумҳурият касаба уюшмалари федерация кенгашининг раиси Б. А. Алламуродов Ўзбекистон касаба уюшмалари XXIV съезди иккинчи босқичини чақириш тўғрисида маъруза қилди.

Мажлис қатнашчилари Ўзбекистон касаба уюшмалари съездининг иккинчи босқичини 1991 йил 26 мартда ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилдилар.

Федерациянинг дастурий ҳужжатлари лойиҳалари маъқулланди.

Шартнома асосида ССЖИ касаба уюшмалари конфедерациясига кириш тўғрисида қарор қабул қилинди.

Мажлисда Ўзбекистон ССЖ Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси Раисининг ўринбосари Б. С. Ҳамидов нутқ сўзлади.

БИР КУНЛИК ИШ ҲАҚИ — ТИНЧЛИК ЖАМҒАРМАСИГА

● Янгийўлликлар ташаббусига қўшилайлик! ●

Ҳаётни севувчи, келажакни ўйловчи, ўз оиласи, фарзандларининг бугуни ва эртаси ҳақида қайғурувчи ҳар бир пок қалбли инсон тинчликнинг қадрига етади. Дунё тинч бўлса, мамлакатимизда осойишталик ҳукм сурса ҳар қайси хонадон, ҳар қайси оила, ҳар бир фуқаро бахт-саодатга, ўзининг ҳамма эзгу орзу-ниятларига эриша олади. Бинобарин, тинчликдан тансиқроқ, ардоқлироқ нарса йўқ!

Форс кўрфазидаги уруш, унинг кенгайиб, ўта хатарли тус олаётганлиги бутун ер юзи халқларини изтиробга, оғир таҳликага солиб қўйди. Барча холис ниятли кишилар бундай бедодликка барҳам берилишини, бегуноҳ қон тўкишларни дарҳол тўхтатишни, босқинчиларни жиловлашни талаб қилмоқдалар. Уруш олови алангаланиб кетмаслиги учун, тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш учун ҳар бир киши ўз ҳиссасини қўшиши мумкин. Бу ҳисса турли кўриниш ва шаклларда бўлиши мумкин.

Вилоятимизда тинчлик тарафдорлари сафлари тобора кенгаяётир. Якка тартибда ҳам, жамоа бўлиб ҳам тинчлик жамғармасига мунтазам маблағ ажратиб олижаноблик намунасини кўрсатаётганлар ҳамма шаҳар ва қишлоқда бор. Тошкентдаги В. П. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси самолётсозлари, Янгийўлдаги «Коммунизм» жамоа хўжалиги деҳқонлари ўзлари ишлаб топган пулнинг маълум қисмини ҳар йили Совет Тинчлик жамғармасига ўтказиб келаётирлар. В. Звездин, П. Холматов, С. Мирмаҳмудов, Р. Латипов, Т. Сергеева, В. Лахонин, Пальмер, Сеитов сингари турли касб ва ёшдаги ўнлаб, юзлаб саховатли кишилар номи вилоятимизда ҳурмат билан тилга олинади. Тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш мақсадида студентлар, мактаб ўқувчилари, пенсионерлар, меҳнат ва уруш фахрийлари ўз маблағларидан баҳоли қудрат пул ажратмоқдалар.

Тинчликнинг фаол тарафдорлари кўп ишларни чин қалбдан ва ҳақиқий инсонийлик бурчи сифатида амалга оширмоқдалар. Яқинда Янгийўл шаҳри хотин-қизлар кенгаши бу борада ибратли ташаббус билан чиқди. Қуйида биз эълон қилаётган ҳужжат ана шундан далолат беради:

ЯНГИЙЎЛ ШАҲРИ ХОТИН-ҚИЗЛАР КЕНГАШИНИНГ МУРОЖААТИ

Биз, хотин-қизлар йиғилиши қатнашчилари Янгийўл шаҳри меҳнаткашларига, тинчлик ва барча халқларнинг хавфсизлигини азиз деб билган ҳамма кишиларга мурожаат қиламиз.

Тинчлик муаммоси ниҳоятда кескинлашди ва ўта долзарб бўлиб қолди. Шу сабабли барчани урушнинг олдини олиш учун, тинчликни сақлаш учун қўлидан келганча ёрдам ҳиссасини қўшишга чақирамиз.

Биз ўзимизнинг ҳаёт режаларимиз, умид-орзуларимизни тинчлик учун кураш билан боғлаймиз.

Тинчликни ҳимоя қилиш — ҳамманинг ва ҳар бир кишининг ишидир. Кимки меҳр-шафқатли ва ҳимматли бўлса, тинчликнинг тақдири кимники бефарқ қолдирмаса, у одам тинчлик жамғармасига ихтиёрий ҳайрия қилиши мумкин. Бу ҳар бир янгийўлликнинг тинчлик тўғрисида, бахт-саодат тўғрисида қайғурганлигининг аниқ ифодаси бўлади.

Биз мамлакатимиз учун оғир бўлган бир дамда мурожаат қиляпмиз. Совет халқларининг иттифоқи оғир тангликни бошидан кечирмоқда.

Мамлакатимизда ва бутун ер юзида тинчликни сақлаш ва ҳаётни адолатлироқ қилиш — Янгийўл шаҳри хотин-қизларининг юксак ва олижаноб мақсадидир.

Биз шаҳарликларни 1991 йил февраль ойида бир кун тинчлик вахтасида туриб ишлашга ва шу куни ишлаб топилган пулни Совет Тинчлик жамғармасига ўтказишга чақирамиз. Бу маблағлар мамлакатимизнинг муҳтож фуқароларига сарфланади.

ҚАДРЛИ ЯНГИЙЎЛЛИКЛАР!

Сизларни Совет Тинчлик жамғармаси маблағларини тўлдиришда фаол қатнашишга чақирамиз.

Сиз ўз ихтиёрий ҳайриянгизни истаган Давлат банки бўлимига ва Давлат жамғарма кассасига топширишингиз мумкин.

Ҳозирги ва келажак авлодлар ҳаёти йўлида биз ҳаммани, ер юзи, мамлакатимиз тинчлиги ва омонлиги азиз бўлган ҳамма кишиларни мурожаатимизни қўллаб-қувватлашга даъват этамиз.

ЯНГИЙЎЛ ШАҲАР ХОТИН-ҚИЗЛАР КЕНГАШИ.

Шаҳар партия қўмитаси котибаси М. Нуриддинова Янгийўлда бу ташаббус дарҳол қўллаб-қувватлана бошланганлигини маълум қилди. Бир қанча корхоналар, меҳнат жамоалари Тинчлик вахтаси кунини белгилаб олдилар. Ўша куни ҳар қачонгидан ҳам унумли ишлашга сўз бердилар. Шаҳар савдо бўлими жамоаси эса январь ойида биринчилардан бўлиб тинчлик жамғармаси учун бир кун ишлади.

Пойтахт Тошкентда ҳам бу ташаббусга қўшилганлар сафи кенгаяётир. «Малика» ишлаб чиқариш бирлашмасидаги кўпгина цехлар меҳнат жамоалари бир кунлик иш ҳақларини Совет Тинчлик жамғармасига ўтказишга ваъда бердилар.

Янгийўл хотин-қизларининг даъвати вилоятимизда кенг қўллаб-қувватланади, Тинчлик жамғармасига ҳайрия берувчилар сафи тобора кенгаяди, деб ишонамиз.

С. МУСАЕВ.

БОШЛАНҒИЧ ТАШКИЛОТ—ПАРТИЯНИНГ АСОСИ, УНГА ЖАНГОВАРЛИК ВА ФАОЛЛИК БАХШ ЭТАЙЛИК

(Давоми. Боши 1-бетда).

Партия XXVIII съезди қабул қилган КПСС Уставида бошланғич ташкилотларнинг ҳуқуқлари анча кенгайди. Ўзбекистон Компартияси XXII съездининг иккинчи босқичида қабул қилинган Ўзбекистон Компартияси Уставида эса жумҳурият Компартияси фаолият кўрсатаётган шароитларнинг ўзига хос томонлари ҳисобга олинди.

Ўзига хос томонлардан бири шундан иборатки, биздаги партия ташкилотларининг ярмидан кўпроғида коммунистлар сони 15 нафардан ошмайди. Бу ҳол ички партиявий демократияни бошқарувчи нормаларни аниқ ифодалаш, бошланғич партия ташкилотларининг сайлаб қўйиладиган органларини тузиш тартиби ва фаолият принципларини белгилаш, партияга аъзолик бадалларидан тушадиган маблағлардан самарали фойдаланиш воситаларини излаб топиш заруратини туғдиради.

Ўзбекистон Компартиясининг Уставига мувофиқ бошланғич партия ташкилотларида партия йиғилишлари ҳар икки ойда камида бир марта ўтиб туриши керак. Пайдо бўлаётган муаммоларни бамаслаҳат ҳал этишда, коммунистлар, партия фаолларининг ҳаракат режаларини белгилаб олишда партия йиғилишларининг роли катта. Айниқса, воқеалар тез ривожланаётган ҳозирги даврда коммунистларнинг жамоа кенгаши жуда ҳам зарур.

Қабул қилинган қарорлар атрофида ташкилотчилик ишларини олиб бориш, уларнинг ижросини назорат қилиш ва текшириш яна ҳам муҳимдир. Бу ишга барча коммунистларни жалб этиш керак. Пленум қарори лойиҳасида таъкидланганидек, партиявий таъсирнинг барча қабул қилинган қарорлар ижросини таъминлашда партиявий таъсирнинг барча воситаларини қўллаш зарур.

Ҳозирги пайтда бошланғич партия ташкилотлари олдида қандай муҳим вазифалар турибди? Партия йиғилишларида биринчи навбатда қандай масалаларни муҳокама қилишимиз керак? деган саволларнинг туғилиши табиий.

Ҳозир бошланғич партия ташкилотлари олдида турган энг муҳим вазифа шаҳар, ноҳия меҳнат жамоаларида барқарорлик ва осойишталикни таъминлашдан иборатдир. Иккинчидан, пайдо бўлиши мумкин бўлган зиддиятли ҳолатни олдиндан сеза билиш ва ундан огоҳлантира олиш керак. Учинчидан, аҳолини, айниқса, ёшларни байналмилал, ахлоқий ва ватанпарварлик руҳида тарбиялашнинг энг самарали воситаларини ишлаб чиқиш лозим.

Ҳозир вилоятимиз коммунистлари ва барча меҳнаткашлари Литвадаги воқеаларга оид хабарларни чуқур ташвиш ва алам билан кузатиб бормоқдалар. Биз шу воқеалар муносабати билан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси берган баёнотни қўллаб-қувватлаймиз.

Литва Совет Жумҳурияти Олий Кенгаши томонидан кейинги йилларда қабул қилинган бир қатор Конституцияга зид қарорлар аянчли оқибатларга олиб келди. Жумҳурият суверенитетини мустаҳкамлаш йўлида қўйиладиган ҳар қандай қадам ССЖИ ва Литва ССЖ Конституциясига зид келмаслиги, қабул қилинган ҳар қандай қонун жумҳуриятда яшаб меҳнат қилаётган бошқа миллатларнинг фуқаролик ҳуқуқларини чекламаслиги керак.

Бизнинг ички ишларимизга чет давлатларнинг аралашувига умуман йўл қўйиб бўлмайди. Бундай ҳоллар мамлакатдаги ва умуман бутун дунёдаги вазиятни яна ҳам кескинлаштириб юбориши мумкин.

Ҳозир жаҳондаги барча тинчликсевар халқлар Форс кўрфазидаги ҳарбий ҳаракатлардан чуқур ташвиш чекмоқдалар. Бу кўрфаздаги можарони тинч йўл билан ҳал этиш йўлидаги барча уринишлар бахтга қарши кутилган натижани бермади. Бу ҳақда ССЖИ Президентининг баёнотида чуқур афсус билан айтиб ўтилди.

Мамлакатимиз раҳбарияти бошқа тинчликсевар кучлар билан ҳамкорликда Форс кўрфазидаги ҳарбий ҳаракатларни тезроқ тўхтатиш ва тинчликни ўрнатиш йўлида бутун имкониятларни ишга солади, деб умид билдирамиз. Миллионларнинг ақл-идроки, инсониятни омон сақлаб қолиш йўлидаги орзу-истаги ва ҳаракати ҳар қандай сиёсий нафсониятдан устун келишига ишонамиз.

Бизга тинчлик ва осойишталик сув билан ҳаводек зарур. Бу соҳада вилоятда кўп ишлар қилинаяпти. Миллий халқ байрамлари ва урф-одатлар, санъат турлари тиклана бошлади. Миллий тилларни ўрганишга иштиёқ кучайди. Бу соҳада турар-жойлар бўйича тузилган ҳудудий партия ташкилотларининг роли катта бўлаяпти. Вилоятимизнинг турли шаҳар ва ноҳияларида ташкил этилган байналмилал ва миллий маданий марказлар ҳам бу соҳада яхши ишлар қилаяпти. Улар ҳозир 6 та. Бундай марказларни янада кўпайтириш керак.

Меҳнаткашларни байналмилал руҳда тарбиялаш бўйича Бекобод шаҳрида олиб борилаётган ишлар диққатга сазовордир. Икки йилдирки, бу ерда «Қўлни қўлга берайлик, дўстлар!» деган шиор остида фестивал ўтказиб келинмоқда. Бундай фестивални ўтказиш ғояси бошланғич партия ташкилотларининг ўзида туғилган эди. Пскент, Ғалаба, Оржоникидзе ноҳияларидан, Олмалиқ шаҳридан ҳам шундай мисолларни келтириш мумкин.

Ҳозир вилоятда миллатлараро муносабатларни бошқариш системаси яратилмоқда, вилоят партия қўмитаси комиссияси билан вилоят касаба уюшмалар кенгаши ва ижроия қўмитанинг тегишли бўлинмалари ўртасида яхши алоқалар йўлга қўйилмоқда. Бундай система шаҳар ва ноҳияларда ҳам бўлади. Меҳнат жамоалари, турар-жойлар бўйича эса дўстлик кенгашлари тузилади.

Бошланғич бўғинларнинг бундай бўлинмаларини дастлабки кунларданоқ назорат остига олиш керак, токи улар вилоятнинг барча аҳолиси учун дўстлик ва ўзаро ҳамкорлик масканига айланиб қолсин.

Шунинг учун ҳам пленум қарори лойиҳасида меҳнаткашлар ва аҳолининг барча миллий гуруҳларини умумий мақсад — тартиб ва осойишталикни сақлаш, одамлар эҳтиёжини тўла қондириш мақсадида жипслаштириш билангина олдимизда турган вазифаларни муваффақиятли ҳал эта оламиз, деб ёзиб қўйилган.

Ҳозирги шароитда ижтимоий-иқтисодий масалаларни ҳал этишда партия ташкилотларининг мавқеи алоҳида аҳамият касб этаяпти.

Тан олиш керак, ижтимоий-иқтисодий муаммоларни ҳал этишдан партия комитетларининг ўз-ўзидан четлашуви катта хато бўлди. Вазифаларни чегаралаш деганда биз хўжалик соҳасига партиявий таъсир ўтказишдан воз кечишни эмас, балки эскирган, маъмурий-буйруқбозлик билан иш кўришга асосланган усуллардан воз кечишни тушунмоғимиз керак. Агар бошланғич партия ташкилоти корхона ичида янги иқтисодий муносабатларни шакллантиришга, бозор муносабатларига ўтиш билан боғлиқ масалаларни ҳал этишда фаол курашса унинг жамоа ўртасидаги обрў-эътибори яна ҳам ошган бўларди.

Мамлакат халқ хўжалигидаги бугунги инқирозли ҳолатни фақат хўжалик масаласи деб бўлмайди. Бу сиёсатимиздаги жиддий хатолар оқибатидир.

Хўш, бу соҳада вилоятимизда аҳвол қандай? Вилоятимизда халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш ҳажми 1985 йилга нисбатан 1,4 баравар ошди. Бундай молларни ишлаб чиқариш Иттифоққа бўйсунувчи «А» гуруҳдаги корхоналарда 2 баробар кўпайди. Аҳолига пулли хизмат кўрсатишнинг ҳажми 1990 йилда 1,6 баробар ошди.

Кишиларнинг, айниқса аҳоли кам таъминланган табақасининг моддий фаровонлигини ошириш йўлида маълум силжишлар бўлди. Пенсиялар миқдорини ошириш учун қўшимча 2,3 миллион сўм, 1—5 синф ўқувчиларига бепул нонушта ташкил этиш учун 11 миллион сўм, ҳомиладор аёлларга бепул овқат ташкил этиш учун 4,2 миллион сўм ажратилди. Ижарада яшаётган студентлар, ўқитувчилар, врачлар, маданий-оқартув муассасаларининг ходимлари учун қўшимча маблағлар бериладиган бўлди.

Меҳнатга яроқли аҳолини иш билан таъминлаш йўлида кўрилган чоралар ҳам вилоятда барқарорликни таъминлашга катта ёрдам берди. Агар 1985 йилда ишсизлар сони 105 минг кишини ташкил этган бўлса, 1990 йилда улар сони анча камайиб 37 мингга тушди.

Шунга қарамай ижтимоий-иқтисодий соҳадаги аҳвол мураккаблигича қолмоқда.

Ишлаб чиқариш ҳажмини ошириш суръатлари бўйича ўн иккинчи беш йилликда кўзланган маррага эришилмади. 1990 йилда маҳсулот етказиб бериш бўйича шартнома мажбуриятлари 97 фоиз бажарилди. Халқ хўжалигига салкам 100 миллион сўмлик маҳсулот кам етказиб берилди.

Энг мураккаб ижтимоий муаммолар қаторида биринчи навбатда уй-жой муаммосини кўрсатиш мумкин. Уй-жойларни фойдаланишга топшириш бўйича йиллик режа бажарилмади. Вилоят бўйича ҳозир 35 мингдан ортиқ оила янги квартира ёки уй-жой шароитини яхшилаш учун навбат кутиб турибди.

Қишлоқ хўжалиги соҳасидаги ишлар ҳам бизни қувонтирмаяпти. Ўтган йилдагидек қулай шароитда ҳам Оққўрғон, Бекобод, Бўка, Коммунистик, Янгийўл ноҳияларидаги 17 та хўжалик пахта тайёрлаш режасини бажара олмади. Натижада Янгийўл ноҳиясидаги «Ленинизм», «Партия XXI съезди», Х. Турсунқулов номли жамоа хўжаликлари, Бўка ноҳиясидаги «Кремль» шўро хўжалиги партия ташкилотларининг фаол иштироки билан бу қолоқ хўжаликларнинг раҳбарларини лавозимларидан бўшатишга тўғри келди. Бошланғич ташкилотларнинг бундай принципиал позициясини ҳамиша қўллаб-қувватлаш керак. Шунда вилоятимиз агросаноат комплексидаги ишларнинг аҳволи тезроқ ўнгланиши мумкин.

Вилоятда чорвачилик маҳсулотлари, сабзавот, картошка ва мева тайёрлашда оғир аҳвол юзага келган. Хўжаликларда моллар, қўйлар, паррандалар сони камайиб бораяпти. Моллар қисир қолиб, маҳсулдорлик пасайяпти, катта миқдорда гўшт ресурслари йўқолаяпти. Мол ва паррандаларнинг сурункали касалланиши бартараф этилмаяпти. Бунинг оқибатида вилоятдаги ҳар икки хўжаликнинг бирида ўтган йили олдинги йилдагига нисбатан сут етиштириш, ҳар уч хўжаликнинг бирида эса гўшт етиштириш камайиб кетди.

Янгийўл ноҳиясидаги Тимирязев номли давлат шўро хўжалигида (партия ташкилоти котиби Зокир Пўлатов, директори Анорбой Балғибоев) бор-йўғи уч бош сигир боқилаяпти, холос. Шу ноҳиядаги «Янгиобод» шўро хўжалигида (партия ташкилоти котиби Сапарбой Хожимуродов, директори Сайфиддин Абдураимов), Коммунистик ноҳиясидаги «Соҳибкор» шўро хўжалигида эса (партия ташкилоти котиби Номоз Душаев, директори Шойаҳмат Умиров) бирор бош ҳам сигир йўқ. Бу хўжаликларнинг раҳбарлари ва партия ташкилотлари чорвачиликни ривожлантириш билан ўзлари жиддий шуғулланмаганликлари ҳолда, аҳолига ҳам зарур ёрдам кўрсатмаяптилар.

Ўтган йили сабзавот ва картошка тайёрлаш ҳажми бўйича ҳам режалар бажарилмади. 50 минг тонна сабзавот, 35 минг тонна картошка кам етказиб берилди. Бунда озиқ-овқат дастурининг бажарилишини эътибордан четда қолдирган партия қўмиталарининг ҳам катта айби бор. Шундай ҳолат мева ишлаб чиқариш ва тайёрлашни ташкил этишда ҳам рўй берди. 15 та ноҳиядан 11 таси режани бажара олмади.

Кейинги йилларда Оққўрғон ноҳиясидаги Навоий номли жамоа хўжалиги (ўртоқ Азиз Намуродов), Оржоникидзе ноҳиясидаги «Маданият» жамоа хўжалиги (ўртоқ Эркин Раҳматов), Чиноз ноҳиясидаги «Партия XXIV съезди» шўро хўжалиги (ўртоқ Бўлтак Йўлдошев) раҳбарлари режа ва давлат буюртмаларини барбод этиб келдилар. Аҳвол вилоят партия қўмитасида кўриб чиқилгандан кейингина ноҳия партия қўмиталари ва халқ депутатлари ноҳия Кенгашлари ишончини оқламаган, ношуд раҳбарлардан бундан буён фойдаланиш мақсадга мувофиқми ёки йўқми деган масалани ўйлаб қолдилар.

Овиқ-овқат маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш юзасидан берилган топшириқларни муттасил бажармай келаётган масъулиятсиз раҳбар кадрларга нисбатан ноҳия партия қўмиталари ва бошланғич партия ташкилотларининг лоқайдлиги ва принципсизлиги оқибатида қишлоқ хўжалигида шундай аянчли аҳвол юзага келди.

Кўриниб турибдики, вилоят саноати, қурилиши, аграр деҳқончилик комплексини ижтимоий-иқтисодий жиҳатдан ривожлантириш соҳасида ҳали кўп муаммолар бор. Уларни ҳал этишда бошланғич партия ташкилотларининг мавқеи орта бориши керак. Бундай шароитда партия ташкилотлари қандай йўналишни танлашлари керак, қандай иш шакли ва усулларидан фойдаланишлари мумкин, деган саволнинг туғилиши табиий. Бунга жавоб бериб айтамизки, агар бошланғич партия ташкилотлари Ўзбекистон Компартиясининг Ҳаракат дастурига асосланган ҳолда корхона ёки хўжаликни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш бўйича ўз ҳаракат дастурларини ишлаб чиқсалар ёмон бўлмасди.

Партия ташкилотлари яхши ташаббусларнинг, ғояларнинг ижодкорлари бўлсин. Жамоа манфаатларига зид келувчи ҳар қандай қарорларни рад этиши, коммунистлар позициясини ифодаловчи қарорларни эса қўллаб-қувватлаш керак. Бошланғич ташкилот жамоада жипслаштирувчи куч сифатида фаол ҳаракат қилиши, меҳнат жамоалари кенгаши, меҳнаткашлар сайлаган бошқа органлар билан ҳамкор—ҳамфикр бўлмоғи лозим.

Пленум қарори лойиҳасига бошланғич партия ташкилотларининг янги мавқеи шундан иборатки, улар биринчи навбатда меҳнаткашлар манфаатларининг ҳимоячилари бўлишлари керак, деган сўзлар бежиз ёзиб қўйилмаган. Бу вазифани амалга оширишнинг асосий шакли муҳим масалалар бўйича жамоатчилик фикрини аниқлаш, меҳнаткашлар талабларини амалга оширишга қаратилган қарорларни жамоа бўлиб ишлаб чиқиш ва уларнинг ижросини таъминлашдан иборатдир.

Афсуски, кўпгина партия ташкилотлари ишнинг бундай шаклларини ўзлаштириб ололмаяптилар. Шу ўринда пленумда иккита мисол келтирилди. Яқинда Пскент ноҳиясидаги 82-автобаза раҳбарлари автоколонналарнинг бирини марказий ҳудудга кўчирмоқчи бўлишди. Лекин жамоа билан бўлган учрашувда раҳбарлар бу тадбир қандай мақсадни кўзлаб қилинаётганлигини тушунтириб бера олмадилар. Натижада 50 кишидан иборат ҳайдовчилар Ўзбекистон ССЖ Президенти билан учрашиб, автоколонна жамоасини эски ҳудудда қолдиришни илтимос қилгани Тошкентга келишди. Корхона коммунистлари эса, улар 27 киши, вазиятни юмшатиш юзасидан етарлича чора кўрмадилар.

Ангрендаги «Ясная поляна» кооперативида ҳам шундай зиддиятли ҳолат юз берди. Бу ерда кооператив раҳбарлари меҳнаткашлар талабини назар-писанд қилмай қўйган эдилар. Шундан сўнг кооператив ходимлари юқоридаги автоколонна ҳайдовчилари тутган йўлни тутиб, жумҳурият Президенти билан учрашгани Тошкентга келдилар. Кооператив партия ташкилоти эса бу ўринда пассивлик қилди. Партия ташкилоти ҳисобидаги 36 коммунист вазиятга ижобий таъсир ўтказа олмади. Бир-бирига ўхшаш бу воқеалар шуни кўрсатаяптики, бошланғич партия ташкилотлари, улар қаторида Пскент ноҳия ва Ангрен шаҳар партия қўмиталари вазиятнинг қандай тус олишини олдиндан кўра билмадилар, зиддиятларни тинч йўл билан ҳал этиш йўлларини топа олмадилар.

Партиянинг кадрлар сиёсатини амалга ошириш партия ташкилотлари фаолиятида асосий масалалардан бири бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади.

Кадрлар партиявий номенклатурасининг қисқариши билан Компартиядек забардаст сиёсий куч энди кадрлар масаласини ҳал этишга ўз таъсирини ўтказмайди, деган маънони англамаслик керак. Партия ташкилотининг реал обрўси, кадрлар фаолиятини, уларнинг ахлоқий, сиёсий, ишчанлик фазилатларини принципиал баҳолаш маҳорати ҳамиша намоён бўлмоғи лозим.

Партиядаги янги қоидалар турар-жойлар бўйича олиб борилаётган ишларга янгича қарашни талаб қилмоқда. Шу ўринда Кенгашларга бўлган сайловлар сабоғини бир эсга олиб ўтиш фойдадан ҳоли бўлмайди. Ўшанда ўзини ўзи бошқарувчи органлар ва энг аввало маҳалла қўмиталари, халқ депутатлари қўрғон ва қишлоқ кенгашлари ишончини қозона олган коммунистларни аҳоли кўпроқ қўллаб-қувватлаган эди. Сир эмас, шу органлар ўз ҳудудларида жамоатчилик фикрини кўпроқ шакллантира оладилар.

Шунинг учун янги Устав берган имкониятлардан фойдаланиб, тажрибали ташкилотчилар ва тарғиботчиларни меҳнат жамоаларидан турар-жойларда иш олиб бориш учун юбориш керак. Янги типдаги ҳудудий партия ташкилотлари тузишга дадил киришиш лозим. Бундай партия ташкилотлари ўз сафига хизмат юзасидан аҳоли билан доимий алоқа қилиб турувчи ҳуқуқни муҳофаза этиш органлари, савдо, маиший хизмат, медицина, халқ таълими, алоқа ташкилотлари коммунистларини бирлаштириши мумкин. Бу жараёнда мазкур идоралар партия ташкилотларида қарор топган шахобчаларни бузиб юбориш шарт эмас. Уларни коммунистларнинг розилиги билан структура бўлинмаси сифатида ҳудудий партия ташкилотларига киритиш мумкин. Партия қўмиталари котиблари турар-жой бўйича бошланғич партия ташкилотлари ҳисобида турганлари маъқул. Пленум қарори лойиҳасида ҳам бу таъкидлаб ўтилган. Шунга эришиш керакки, коммунистлар маҳаллий ўзини ўзи бошқарув органларига кўпроқ сайлансинлар, турар-жойларда ўтказилаётган тадбирларда фаол иштирок этсинлар, айни пайтда маиший, маданий, сиёсий характердаги ўз тадбирларини ҳам ўтказиб борсинлар.

Жамиятдаги сиёсий рақобат шароитида партия ички муносабатларининг бутун системасини қайта кўриб чиқиш лозим бўлади. Бунда ташкилотнинг бош иштирокчиси ҳисобланган коммунистлар диққат марказимизда бўлиши керак.

Партия ҳозир қийин даврни бошидан кечираяпти. 1990 йилда вилоят бўйича 1206 киши КПСС сафидан чиқиб кетди. Бу жами коммунистларнинг 1,7 фоизи деган гап. Партиядан чиқиш сабабларини турлича изоҳлаш мумкин. Лекин умуман олганда партиядан кўпроқ принципсиз кишилар чиқиб кетаяпти. Улар бир пайтлар партиянинг обрўсидан шахсий манфаат йўлида фойдаланишни кўзда тутган эдилар. Энди эса бошқа томонга оғиб кетмоқдалар. Бунга мисоллар йўқ эмас.

Тошкент нефть маҳсулотларини қабул қилиш — тақсимлаш узели раҳбари С. Кўканов партиянинг демократиялаш сари тутган йўлидан устамонлик билан фойдаланди. У демократик принципларни ўзига ниқоб қилиб Ўзбекистон ССЖ халқ депутати бўлиб олди. Мақсадга эришгандан сўнг эса партиядан чиқишга қарор қилди. Кейин ташвиқот қилиб, бошқа коммунистларни ҳам партиядан чиқишга мажбур қилди. Ҳатто бошланғич партия ташкилоти котибини вазифасидан бўшатишгача ва ташкилотни тарқатиб юборишгача бориб етди.

Чиноз ноҳия партия қўмитаси бундай шароитда принципиаллик ва қатъийлик билан иш тутиши, С. Кўкановнинг КПСС Уставига зид келувчи хатти-ҳаракатларига қарши кескин зарба бериши керак эди. Лекин райком ниҳоятда пассив позицияда бўлди.

Бузғунчи кишилар билан ҳар бир партия ташкилоти жиддий шуғулланиши керак. С. Кўкановга ўхшаш масъулият ҳиссини унутиб қўйган раҳбарларнинг номуносиб хатти-ҳаракатлари ижтимоий-сиёсий вазиятга салбий таъсир кўрсатиши мумкин. Бундай кишиларни партиядан ўз хоҳиши билан чиқиб кетишига рухсат бермай, айбларини бўйнига қўйиб КПСС сафидан ўчириш керак.

Лекин партия сафидан фақат ўз манфаатини кўзлаган кишилар эмас, балки айрим ҳалол, қайта қуриш ишига садоқатли кишилар ҳам чиқиб кетаётганлигини афсусланиб айтиш керак. Партиядан чиққанларнинг 51,2 фоизи ишчилар эканлиги ташвишли ҳолдир. Вилоят партия қўмитаси бу масалага жиддий эътибор билан қараяпти.

Вилоят, шаҳар, ноҳия партия қўмиталарининг аъзолари ва ветеранлардан иборат ишчи гуруҳлари тузилди. Улар олдига ҳар бир партия ташкилотига кириб бориш, иккиланаётган ҳар бир коммунист билан учрашиш, суҳбатлашиш вазифаси қўйилган. Токи иккиланаётган коммунистлар тўғри йўлдан чалғимасин, ўз эътиқодидан қайтмасин. Бу ишда ноҳия, шаҳар, вилоят партия комитетлари ишчи гуруҳларига амалий ёрдам беришлари керак.

Ҳозирги пайтда янги устав қоидалари асосида бошланғич партия ташкилотларини ташкилий жиҳатдан мустаҳкамлашни тезлаштириш вазифаси биринчи ўринга қўйилмоқда. Бу энг аввало Ўзбекистон Компартиясига аъзолик масаласига даҳлдордир.

1990 йилда вилоятимиз бўйича 1361 киши партия аъзолигига қабул қилинди. Бу 1989 йилдагидан анча кўп. Демак, Ўзбекистон Компартиясининг обрўси юқори бўлганлиги учун ҳам партияга кириш истагини билдирганлар сони ортиб бораяпти. Иккинчидан эса партия сафларини тўлдира бориш бўйича бошланғич партия ташкилотларига берган мустақиллик ҳам ижобий рол ўйнаяпти. Эндиликда партия сафлари катта ҳаётий ва меҳнат тажрибасига эга бўлган, эътиқодли, коммунистик ғояларга ишонувчи кишилар ҳисобига кенгайиб бораяпти. Улар КПСС қийин дамларни бошидан кечираётган пайтда мададкор бўлиш, қайта қуриш ишида фаол иштирок этиш истагини билдирмоқдалар.

Лекин партия атрофидаги вазият қанчалик мураккаб бўлмасин, партияга қабул масаласида талабчанликни бир дақиқа ҳам бўшаштирмаслик керак. Унинг сафларига аниқ ҳаётий позицияга эга бўлган, принципиал, изланувчан, жамоа ишончини қозонган кишиларгина жалб этилиши лозим.

Партия ташкилотлари ўз фаолиятларида коммунистларнинг сиёсий маданиятини оширишга катта эътибор беришлари керак. Чунки ҳар бир коммунистни биз сиёсий жангчи деб биламиз. У ўз позициясини аниқ ифодалай олиши, баҳслашиш маҳоратини эгаллаган бўлиши зарур. Бунинг учун баҳслашув клубларини ташкил этиш ва улар ишини яхши йўлга қўйиш талаб этилади. Коммунистлар фақат ўзаро баҳслашмай, турли ҳаракатлар ва ташкилотлар вакиллари билан ҳам мулоқот юритишни ўрганишлари лозим. Бунинг учун коммунистларни турли масалаларга оид янги ахборотлар билан тўлароқ таъминлаш керак. Партия ўқувининг самарали шакллари бу ишда қўл келиши мумкин. Пленум қарори лойиҳасида бу йўналишда маълум топшириқлар берилган.

Бугунги кунда сайлаб қўйилган партия фаолларини ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилиш масаласи ҳам ўткир бўлиб турибди. Бошланғич партия ташкилоти котибининг мақоми ҳақидаги тайёрланаётган Низомда бу соҳадаги кафолатлар баён этилади. Бундан қатъи назар бошланғич партия ташкилоти коммунистлари ўз котибларини ўзлари ҳимоя қилишлари керак. Бу соҳадаги вазифалар ҳам пленум қарори лойиҳасида айтиб ўтилган.

Ҳозир бошланғич партия ташкилотлари котибларининг кенгашлари барча даражада ўз самараларини кўрсатаяпти. Масалан, Чирчиқда тузилган бундай кенгаш амалда шаҳар партия комитетининг ўзига хос оппоненти, яъни муҳолифига айланиб бораяпти. Қабул қилинаётган бир қатор ностандарт қарорлар ишни яхшилашга ёрдам бераяпти.

Бошланғич партия ташкилотлари котибларининг кенгаши зиммасига молиявий сиёсатни белгилаш вазифаси юклатилса ёмон бўлмайди. Ҳозир молиявий масала партия учун энг ўткир муаммо бўлиб турибди. КПСС шундай ҳолатга тушиб қолдики, аппаратда кескин қисқаришлар бўлаётганига қарамай, унинг даромадлари харажатларни қопламаяпти. Бундай шароитда айрим йирик партия ташкилотларининг йиғилган аъзолик бадалларини ўз жойида қолдириш ёки бошқа ишлардан озод этилган партия ходимларига умумий партия кассасидан маош тўлаш ҳақидаги талаблари ҳозир ўринсиздек туйилаяпти.

Бу йил вилоят партия ташкилоти учун 1,5 миллион сўм миқдорида дотация талаб этилади. Шаҳар ва ноҳия ташкилотларида марказлашган фондлар тузишга тўғри келмоқда. Ўзбекистон Компартияси Уставига мувофиқ бу фондларда йиғилаётган барча аъзолик бадалларининг 25 фоизи жамланиши ва бошланғич партия ташкилотлари шу маблағдан молияланиши керак. Бунинг учун кўпгина йирик бошланғич партия ташкилотлари ўз харажатларини қисқартиришларига тўғри келади. Улар ҳозирги пайтда йиғилаётган бадаллар миқдорининг 60—80 фоизини сарф қилмоқдалар.

Партиянинг бундай оғир молиявий аҳволини ҳисобга олиб бадаллар тўлаш тартибида ҳам қаттиқ интизом ўрнатиш керак. Аъзолик бадалларини тўламаслик энг муҳим Устав талабини бузиш демакдир. Бундай кишилар партиявий жавобгарликка тортилишлари керак.

— Охирги гапим — деди нотиқ,— ишдаги кайфият тўғрисида. Ҳозир кўпгина партия аъзолари социализм асослари бузилаяпти, қадриятларимизни буржуа мафкураси ювиб юбораяпти, деб ҳисобламоқдалар. Бундай хавотирланишлар тушунарли, албатта! Лекин биз буткул умидсизликка тушмаслигимиз керак. Йўл қўйилган хатолардан тегишли хулосалар чиқариб олган ҳолда ҳаётни янгилаш сари дадил бораверишимиз лозим. Руҳимиз тетик, эътиқодимиз мустаҳкам, ишончимиз комил бўлсагина кўзлаган мақсадларимизга эриша оламиз. Шундай экан, келажакка умидворлик руҳи барча партия ташкилотларида ҳукмрон бўлаверсин.

* * *

— Партия ишида биринчи йил ишлаётганим йўқ,— деди музокарада сўзга чиққан Оржоникидзе ноҳия партия қўмитасининг биринчи котибаси **Г. С. Миразимова.**— лекин вилоят партия қўмитаси бошланғич партия ташкилотининг вазифалари ва муаммоларига бунчалик катта эътибор билан қараётганлигини энди кўриб турибман. Бу вилоят партия қўмитаси фаолиятида янгиланиш жараёни жадал давом этаётганлиги билан изоҳланади.

Ҳозир партия ташкилотларини, коммунистларни кўп нарса ташвишлантираяпти. Бозор муносабатлари одамлар ва бутун мамлакат тақдирига қандай таъсир кўрсатади, аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш воситалари қандай ишлаб чиқилади, иқтисодиётдаги, миллатлараро муносабатлардаги инқирозли ҳолатлар қандай ҳал этилади, деган сон-саноқсиз саволлар бизни ўйга толдираяпти. Бундай муаммолар ечимини излаб топишимиз керак.

Сир эмас, дастлабки муаммолар олдида довдираб қолдик. Энди-энди ўзимизга келмоқдамиз. КПСС XXVIII съезди, Ўзбекистон Компартиясининг XXII съезди бизга аниқ йўлланмалар берди. Ҳаракат дастури ва партия Устави билан қуролландик. Бошланғич партия ташкилотларига мустақил ҳаракат қилишлари учун кенг ҳуқуқлар берилди. Партия ташкилоти қаерда жипслашган, талабчан бўлса ўша ерда тартиб-интизом, соғлом иқлим қарор топмоқда. Буни биз ўз тажрибамиздан кўриб турибмиз.

Тўғри, талабчанлик ҳар кимга ҳам, айниқса маъмуриятга ёқмайди. Шунинг учун уер-бу ерда меҳнат жамоаларини сиёсатдан ҳоли қилишга уринишлар сезилмоқда. Партия ташкилотлари бундай пайтда бузғунчиларни кескин қоралашлари керак.

Бугунги кунда КПСС давлат партиясидан ҳақиқий сиёсий ташкилотга айланиб бормоқда. Шундай экан, бошланғич партия ташкилоти йиғилиб қолган муаммоларни ҳал этишдан ўзини четга олиб қочмасдан, иқтисодий-ижтимоий масалаларни ҳал этишда меҳнат жамоаларига амалий ёрдам кўрсатиши зарур. Фаолиятимиз марказида инсон бўлганидан кейин унинг таъминоти, камолоти билан боғлиқ барча вазифаларни бажаришга мажбурмиз. Кўп партиялилик шароитида фақат меҳнаткаш инсон манфаатларини ҳимоя қилган партия ташкилотигина ишчи жамоаларида авангард бўлиш ҳуқуқига эга бўлади, ўзини ўзи сақлаб қолади. Бу вазифани бажаришда қуйи партия ташкилотлари раҳбар органлар ёрдамига муҳтождирлар. Муаммоларни биргалашиб ҳал этишимиз учун вилоят бошланғич партия ташкилотлари котиблари кенгашини тузиш керак, деб ҳисоблайман.

— Бошланғич партия ташкилотларининг ташвиш ва муаммолари менга яхши маълум,— деди Янгийўл шаҳридаги 8-ғишт заводлари бошқармаси дурадгори **Е. Д. Козлов.**— Чунки кўп йиллардан бери ўзим бошланғич ташкилотга бошчилик қилиб келаяпман. Биз қайта қуриш йилларида жуда ҳам оғир дамларни бошимиздан кечирдик. Ҳозир ҳам ҳал этилмаган муаммолар талайгина. Кейинги пайтларда шаҳар аҳолисини ичимлик сув билан таъминлашда мураккаб ҳолат юзага келди. Зарур бўлган тўрт километрлик темир қувурларни ололмай сарсонмиз. «Заря» мавзеси ва унга яқин қўрғонларни газлаштириш масаласи ҳам ҳал этилмаяпти. Ижтимоий масалалар ечимини топишда бошланғич партия ташкилотларига ҳеч ким ёрдам бермаяпти.

Пленум арафасида вилоят партия қўмитаси бошланғич партия ташкилотлари котиблари семинар-кенгашини ўтказиб яхши иш қилди. Кўпгина таклифларни жамоа бўлиб ишлаб чиқдик. Меҳнат жамоаси ичида ишлаётган бошланғич партия ташкилотларининг котиблари корхонада ижтимоий барометр ҳисобланадилар. Улар кўп жиҳатдан меҳнат кишиларининг кайфиятини, талаб ва эҳтиёжларини ифодалаб турадилар. Шундай экан, бошланғич партия ташкилоти котиби мақоми ҳақидаги Низомни тезроқ ишлаб чиқиш керак. Вилоят партия қўмитасининг оддий аъзолари, бошланғич партия ташкилотлари котиблари вилоят миқёсида ўтказиладиган тадбирларни тайёрлашга кенг жалб этсинлар.

Тошкент ноҳиясидаги халқ депутатлари «Келес» қўрғони кенгаши партия ташкилотининг котиби **Н. Валиев** сўзларини пленум қатнашчилари қизиқиш билан тингладилар. У партия ветеранлари номидан гапирди. Чунки Носир ота етакчилик қилаётган ташкилотга бирлашган коммунистларнинг аксарияти партия, уруш ва меҳнат ветеранларидир. Отахонлар партия ва давлатимиз босиб ўтган йўлга гувоҳдирлар.

— Биз соғлом фикрли жумҳурият коммунистлари билан маслакдошмиз,— деди Носир ота.— Лекин Ленин ва Октябрь ғояларига тош отаётганлар билан йўлимиз бир эмас. Сафларимизни жипслаштириш ва партиянинг бир бутунлигини таъминлаш юзасидан жумҳурият Компартияси кўраётган чора тадбирларни маъқуллаймиз.

Янгича шароитда партия ички демократияси кенгайиб бораяпти. Бу пленум арафасида ўтказилган семинар-кенгашларда яққол сезилди. Нотиқ партия ташкилотларини, барча коммунистларни кузатувчи эмас, ҳужумкор бўлишга чақирди. Бунинг учун жойларда сиёсий клублар тузиш ва бошқа жамоат ташкилотлари билан ҳамкорликда бузғунчиларга қарши кескин кураш олиб бориш керак. У айрим матбуот нашрларига ҳам эътироз билдирди. Матбуот саҳифаларида, телекўрсатувларда, радиоэшиттиришларда байналмилал тарбия, инсонийлик, меҳр-оқибатни мадҳ этувчи материаллар негадир камайиб бораяпти. Одамларнинг сиёсий маданиятини оширишга эътибор берилмаяпти. Айрим муаллифлар Болтиқбўйи ва марказий регионларда қарор топаётган бебош демократияни ўринсиз мадҳ этмоқдалар. Биз учун ҳамма нарсадан кўра кўпроқ осойишталик ва барқарорлик керак.

Ўрта Чирчиқ ноҳиясидаги Ким Пен Хва номли жамоа хўжалиги раиси **Т. Мадиёров** бозор иқтисодиёти шароитида хўжалик юритишнинг ўзига хос томонларига эътиборни қаратди. Икки йилдирки, бу ерда ижара муносабатларига тўла амал қилинаяпти. ишлаб чиқариш воситалари, ер, иншоотлар 22 та ширкатга бепул бириктириб қўйилган. Илғор техника ва технологияни жорий этиш, маҳсулотларни қайта ишлаш бўйича 3 та фирма ташкил этилди. 20 дан ортиқ фермер хўжаликлари ишлаб турибди. Касаначилик ишлари кенг йўлга қўйилмоқда. Шундай қилиб, жамоа хўжалиги ширкатлар ва фермерлар уюшмасига айланиб бораяпти. Жамоа хўжалиги аъзоларининг даромади ҳозир икки баравар кўпайган.

Хўжаликда яқинда пахта заводи қуриб битказилди. Энди эса ип йигирувчи ва мато тўқувчи фабрика қурилаяпти, кичик корхоналар ташкил этилаяпти.

— Лекин қурилиш материаллари ва бошқа ресурсларнинг тақчиллиги бизни қийнаяпти,— деди у.— Энди уларни ўзимиздаги молга айирбошлаб олишга тўғри келмоқда.

Бекобод шаҳар маданият бўлими мудири, партия ташкилоти котиби **Л. И. Лучинкова** кишилар маънавий оламини бойитишда маданий-маърифий муассасаларнинг мавқеи тўғрисида гапирди.

— Партия ташкилотлари қийин шароитда ишлаяпти,— деди П. С. Рибалко номли Тошкент олий танк командирлари билим юрти бошлиғи генерал-майор **Б. А. Фролов.**— Муҳолифларимиз партия ва армияга туҳмат тошини ёғдиришда давом этмоқдалар, бизни халққа қарши қўйишга жон-жаҳдлари билан уринмоқдалар. Бунинг оқибатида бир қатор жумҳуриятларда ёшларни қуролли кучлар сафига чақириш режалари бажарилмай қолди. Мураккаб аҳволдан чиқиш учун биз кучларни бирлаштириб ҳарбий-ватанпарварлик тарбиясини кучайтиришимиз, ҳарбий хизматга бўлган муносабатни ўзгартиришимиз керак.

Партия ташкилоти шаҳар партия қўмитаси ва халқ депутатлари шаҳар Кенгаши билан ҳамкорликда олиб бораётган ишлари ҳақида нотиқ алоҳида тўхталиб ўтди. Очиқ эшиклар куни, армияга чақирилувчилар ҳафтаси, ҳарбий-спорт байрамлари, гарнизон офицерларининг меҳнат жамоаларидаги чиқишлари, ҳарбий қисмнинг ўқув юртларига оталиқ ёрдами каби тадбирлар яхши самаралар бераяпти. Ўтган йили уч марта аскар оналарининг слёти ўтказилди. Юқори синф ўқувчилари учун ёш техниклар мактаби ташкил этилди.

Буларнинг барчаси ёшларнинг армия хизматига бўлган қизиқишини ошираяпти. Кейинги пайтларда билим юртига Ўрта Осиё жумҳуриятларидан 125 киши қабул қилинди. Ҳозирги кунда бу ерда жумҳуриятимиздан 86 киши ўқияпти, уларнинг 48 нафари ўзбеклардир. Лекин улар ҳали кам. Ҳарбий-ватанпарварлик тарбиясини йўлга қўйишда бошланғич партия ташкилотлари кўп иш қилишлари керак.

Нотиқ ҳарбий хизматчиларни ижтимоий ҳимоя қилиш масаласига ҳам эътиборни қаратди. Гарнизонда уй-жой масаласи ниҳоятда ўткир бўлиб турибди. Ҳозир ҳарбий хизматчиларнинг 437 оиласи ноқулай шароитларда яшаяпти.

Пленумда Ўзбекистон ССЖ Вице президенти **Ш. Р. Мирсаидов** нутқ сўзлади.

Пленумда муҳокама этилган масала юзасидан қарор қабул қилинди. (Қарор эълон қилинади).

Пленум ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси ташкилий-партиявий ва ҳуқуқ ишлари бўлими мудирининг биринчи ўринбосари **У. О. Зокиров** иштирок этди.

Йилнинг энг яхши ўқитувчиси

МАҲОРАТЛАРИ ЮКСАК БАҲОЛАНМОҚДА

УСТОЗ — отангдан улуғ дейди халқимиз. Дарҳақиқат у оламга ҳайрат билан ва ҳайрон боқаётган ёш гўдак қўлига илк бора қалам тутиб, уни илм бўстони сари етаклайди. Ана шу гўдакнинг ҳаётда тўғри йўл топиб, ўз ўрнига эга бўлиши кўп жиҳатдан устозига ҳам боғлиқдир. Бу эса ўқитувчидан қанчадан-қанча сабр-тоқат, билим ва маҳоратни талаб этади. Жумҳуриятимизда, шунингдек, вилоятимизда ана шундай ўз касбини эъзозлаб келаётган муаллимлар жуда кўп. Лекин, афсуски, бир неча йиллар давомида биз ана шу фидоий касб эгаларининг машаққатли меҳнатларини қадрлай олмадик, уларга етарли ғамхўрлик кўрсатмадик. Ҳайриятки кейинги бир-икки йил ичида уларнинг ҳам кўкрагига бироз шамол тегиб қолди. Жумҳуриятимиз Президенти И. Каримов ўқитувчиларга бир қатор имтиёзлар яратиш борасида қарорлар қабул қилди. Шунингдек, энг илғор иш услубларига эга, болаларни жон-дилидан севувчи жонкуяр мураббийларни аниқлаб, уларни рағбатлантириб бориш борасида ҳам тадбирлар ишлаб чиқилди. Ана шу мақсадларда «Йилнинг энг яхши ўқитувчиси» конкурсини ўтказиш режалаштирилганлиги ҳам фикримиз далилидир. Жумҳурият халқ таълими вазирлиги, Ўзбекистон ЛКЁИ ҳамда фан ва халқ таълими ходимлари жумҳурият касаба уюшмаси қўмитаси ташаббуси билан ўтказишга қарор қилинган «91-йилнинг энг яхши ўқитувчиси» конкурси мактабларда таълим-тарбия самарадорлигини ва ўқитувчи обрўсини ошириш, тажрибали педагогларнинг илғор иш усулларини оммалаштиришга, улар ҳақида кўпчилик фикрини билишга хизмат қилади.

Конкурс Низомига кўра унинг дастлабки босқичи вилоятимиздаги ноҳиялар ва шаҳарларда бўлиб ўтди. Ана шундай мусобақалар ғолибларидан 26 нафари эса шу йилнинг дастлабки ўн кунлигида бўлиб ўтган вилоят конкурсининг дастлабки турларида куч синашдилар.

Ўтган шанба куни эса ана шу беллашувларнинг саккиз нафар ғолиблари Чирчиқ шаҳрида вилоят конкурсининг якунловчи тур мусобақаларига тўпландилар. Шу куни Чирчиқдаги Ҳамза номидаги 1-мусиқали мактаб биноси ҳар қачонгидан гавжум бўлди. Мусобақанинг дастлабки шартига кўра иштирокчилар қисқа фурсат мобайнида ўз фаолиятлари ҳақида аниқ ва лўнда ҳикоя қилиб беришлари керак эди.

— Мен, — деди мусобақани биринчи бўлиб бошлаб берган Зуҳра Жалилова, — Тошкент ноҳиясидаги 9-мактабда ўзбек тили ва адабиётидан дарс бераман. Энг аввало ўқувчиларимда саводхонликни оширишга, уларга ниҳоятда нафис ва бой бўлган ўз она тилимизга, шунингдек, бошқа барча тилларга ҳурмат билан қараш зарурлигини уқтираман. Шунингдек, дарсларимда миллийликка ҳам катта эътибор бераман. Халқимизнинг бой миллий урф-одатларини тарғиб этишга ҳаракат қиламан.

Шунингдек бошқа қатнашчилар ҳам ўз фаолиятлари ҳақида сўзлаб бердилар. Мусобақанинг биринчи шарти бўйича чирчиқлик О. Поремузова ва янгийўллик И. Муҳамедовларнинг жавоблари жюри ҳайъати томонидан энг юқори баҳоланди.

Мусобақанинг иккинчи шарти — «Лаҳзалик муаммо» деб аталди. Унга мувофиқ иштирокчилар ўзлари дарс ўтаётган бир пайтларида юзага келган ноқулай вазиятдан қандай чиқишларини сўзлаб беришлари керак эди. Ана шу мақсадда хатжилдларга солиб тайёрланган саволларга бўкалик А. Жўраев ва пискентлик М. Қурбонова берган жавоблар жюри аъзоларига ҳам, йиғилганларга ҳам маъқул бўлди. Кейинги шарт бўйича эса қатнашчилар ҳозирги замон ўқитувчиси қандай бўлмоғи, у қандай фазилатларга эга бўлиши кераклиги ҳақида ўз фикр-мулоҳазаларини билдирдилар.

«Мен севган машғулот» баҳсида эса ҳар бир иштирокчи педагоглик касбидан ташқари ўз қобилиятини намойиш этди. Бунда айниқса Оҳангарон ноҳиясидаги 8-мактаб ўқитувчиси Р. Топилов, янгиободлик О. Иброҳимова ўқиган шеърлари кўпчиликка манзур бўлди. Ангренлик 29-мактаб ўқитувчиси Н. Раҳматов эса бўш вақтларида доира чалишни хуш кўрар экан. Унинг шу куни шогирдлари билан доирада ижро этган номерини барча узоқ олқишлади.

Хуллас, шу куни конкурснинг барча 8 нафар иштирокчиси биринчи ўринга, «91-йилнинг энг яхши ўқитувчиси» жумҳурият конкурсида қатнашишга муносиб даъвогар эканликларини намойиш этдилар. Шу сабабли ҳам жюри аъзолари ғолибларни аниқлашда бироз қийналдилар. Беллашувларнинг умумий якунига кўра чирчиқлик О. Поремузова ва янгийўллик И. Мухамедовлар ғолиб деб топилиб, жумҳурият мусобақасига йўлланма олдилар. Низомга кўра улар «Жумҳуриятда хизмат кўрсатган ўқитувчи» унвонига тавсия қилиниб, чет элга бепул йўлланма ва уч ойлик маошлари миқдорида мукофот билан тақдирландилар. Иккинчи ўринни олган А. Жўраев эса «ССЖИ халқ таълими аълочиси» нишони ва туристик йўлланма билан мукофотланди. М. Қурбонова ва О. Иброҳимовалар эса учинчи ўринни эгалладилар. Улар «Ўзбекистон ССЖ халқ таълими аълочиси» нишонига муносиб кўрилиб, ойлик маошлари миқдорида мукофотландилар.

— Бундай конкурсни биринчи маротаба ўтказмоқдамиз, — деди вилоят халқ таълими бошқармаси етакчи мутахассиси Т. Раҳимбобоев. — Шунинг учун у ютуқ ва камчиликлардан ҳоли эмас. Келгусида эса кўриклар янада такомиллашиб боради.

Ҳақиқатан ҳам, ҳар қандай янгилик оёққа тураётган пайтда ўзига хос мушкулликлар бўлади. Кўрик жараёнида буни биз ҳам сездик. Хусусан, ҳакамлар ҳайъатини танлашда янада талабчанроқ бўлиш, уларнинг ўқитувчилар қобилияти, маҳоратига баҳо беришларида кўпроқ холислик ва аниқликка эришиш лозим деб ўйлаймиз. Шу нуқтаи назардан навбатдаги кўрикларда ҳайъат аъзоларини бир жой эмас, бевосита залнинг турли жойларида, томошабинлар орасида ўтиришларини таъминлаш, маъқулмикан, деган фикрдамиз. Шунингдек маълум бўлишича ҳакамлар ҳайъати ўқитувчилар маҳоратини аниқлаш бўйича ўтган барча турда ҳам ўзгармай қолиши бизга сал ўринсиздек туюлди. Келаси йил мусобақаларида ана шу нуқсонларни бартараф этишга эътибор берилса яхши бўларди. Булардан қатъи назар вилоят халқ таълими бошқармаси, бу кўрикнинг ҳомийлари, халқ таълими ходимлари вилоят касаба уюшмаси қўмитаси, вилоят комсомол қўмитаси бошлаган бу ташаббуснинг муҳимлигини таъкидламоқчимиз. Ғолибликни қўлга киритган педагогларни биз ҳам қутлаймиз, уларга жумҳурият кўригида омад тилаймиз.

Зулхумор ЖЎРАЕВА.

СУРАТЛАРДА: конкурс ғолиблари.

Сураткаш: В. ХАРИТОНОВ.

Президент фармони қандай бажарилмоқда?

ОФИЦЕР БЎЛИШ ШАРАФЛИ

Ўзбекистон ССЖ Президентининг «Жумҳурият ёшларини армияга чақиришни ва уларнинг ҳарбий хизматни ўташини такомиллаштириш чоралари тўғрисида»ги фармонида офицерлар составини тайёрлаш мақсадида туб миллатга мансуб йигитларни танлаш ва уларни ҳарбий ўқув юртларига юбориш юзасидан собитқадамлик билан иш олиб бориш зарурлиги алоҳида кўрсатилиб ўтилган.

Икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони, бронетанк қўшинлари маршали П. С. Рибалко номли Ленин орденли танк командирлари Тошкент олий билим юрти офицер кадрлар тайёрлайдиган ҳарбий ўқув даргоҳларидан бири ҳисобланади. Бу ерда ҳозир кўплаб миллат вакиллари таҳсил кўришяпти. Улар орасида ўзбек йигитлари оз эмас.

Ёшлар ўқув машғулотларини замонавий техник қуроллар билан жиҳозланган кенг ва ёруғ хоналарда ўтказмоқдалар. Ҳарбий билим сирларини пухта эгалламоқдалар. Машғулотларни олиб бориш учун ҳарбий мутахассислар жалб қилинган бўлиб, уларнинг кўпчилиги катта ҳаёт тажрибасига эгадирлар. Ана шу тарбиячиларнинг ўзлари ҳам бир вақтлар ушбу билим даргоҳида таҳсил кўришган.

Бўлажак офицерларнинг яхши яшаб, ўқиши учун қулай шарт-шароитлар яратилган. Бу эса ҳарбий ва сиёсий тайёргарликни такомиллаштиришда катта аҳамият касб этмоқда. Тошкентлик Воҳид Соипқулов, бухоролик Шўхназар Рўзимов, сурхондарёлик Алишер Жалилов, фарғоналик Фаҳриддин Мамараҳимов ва бошқа кўплаб курсантлар бу ишда барчага намуна бўлишяпти, ўз командирлари, қолаверса, бутун шахсий состав хурмат-эътиборини қозонмоқдалар.

Курсант Фахриддин Мамараҳимов бу ерга рус тили чуқур ўргатиладиган ва ҳарбий-жисмоний тайёргарлик кучайтирилган жумҳурият махсус мактаб-интернатини битириб келган. У яқинда билим юртида ўтказилган «Қардошларча дўстлик билан кучлимиз» анжуманида энг яхши курсант сифатида шарафланди.

— Мен болалигимданоқ офицер бўлишни орзу қилардим. Мана, бу орзуим ушалмоқда, — дейди Фахриддин Мамараҳимов. — Бу ерда турли миллатга мансуб кўплаб дўстлар орттирдим. Улар орасида ўзбеклар ва руслар, тожиклар ва молдованлар, қозоқлар ва қирғизлар, бошқа миллат фарзандлари бор. Бизларнинг ҳар биримиз ўз миллий анъаналаримизни эъзозлаймиз ва ҳурмат қиламиз, аҳилликда гап кўп эканлигини яхши тушунамиз.

Бу ёшлар бир неча йилдан кейин билим юртини тугаллаб, офицер деган шарафли ном эгаси бўладилар. Уларга тантанали вазиятда дипломлар топширилади. Шундан кейин эса улар мамлакатимизнинг турли ҳарбий қисмларида шарафли хизматни бошлаб юборадилар.

— Билим юртининг бутун шахсий составн Ўзбекистон ССЖ Президенти фармонини бенуқсон бажаришга интилмоқда, — дейди ёшлар мураббийси, рота командири майор В. Музика. — Мақсадимиз маҳаллий миллат ёшлари орасидан ғоявий чиниққан, малакали офицерлар тайёрлашдан иборат.

Т. БОТИРБЕКОВ,
ЎзТАГ мухбири.

Соғликнинг қадрига етайлик

ПОКЛАНИШ ИЛМИ

4. ОЧЛИК МЎЪЖИЗАСИ

ИНСОНИЯТ қадимдан очликни турли касалликлардан даво сифатида тан олган. Аждодларимиз яраланган ёки касалланган тақдирларида унга даво сифатида очлик пархезини қўллар эдилар. Аъзоларни бир маромда ушлаб туриш учун турли шифобахш гиёҳлардан фойдаланиб келишган. Яллиғланишга қарши ҳам шу усулни қўллаганлар. Шундай қилиб очлик энг қадимий илмий хазиналардан десак янглишмаган бўламиз.

Очлик ақлни кучли қилади. У билимларни эгаллашга катта ёрдам беради, ўқилган нарсаларни хотирада яхши сақланишга имкониятлар яратади. Уч кунлик очликдан сўнг янада кўпроқ мантиқий фикр юритадиган, энг маъқул қарорлар қабул қиладиган бўласиз. Илгари мураккаб муаммо ҳисобланган нарсалар ойдинлик ва соддалик касб этади. Очликдан сўнг қўрқув йўқолиб, сиз ақл нури билан йўғрилган ҳолда қийинчиликларни енгасиз. Онгингиз янги-янги билимларни сингдириб ола бошлайди. Энг муҳими, ҳаётни гўзаллаштирувчи ички руҳий хотиржамлик ва руҳий осойишталикка эришасиз. Очлик йўли билан ҳозирги ривожланган давримизда улуғ ва нодир саналувчи донишмандлик сизга ҳамроз бўлгай.

Очликнинг дастлабки уч кунини ўтказиб олсангиз уёғи яхши кетади. Иштаҳа ва овқатланиш ҳақидаги ўйлар йўқолади, сизнинг жисмингизга ажойиб куч-ғайрат қўшилади. Албатта, сиз заҳарлар билан ҳаддан ташқари «юкланган» бўлсангиз, очлик пайтида даставвал қандайдир ҳорғинлик ҳолатини кечирасиз. Лекин, у узоқ давом этмайди ва ҳеч қандай безовталик уйғотмайди. Ҳорғинлик, очлик сизнинг фойдангизга ишлай бошлаганидан нишонадир. Сиз шуни яхши билмоғингиз лозимки, аъзоларингизда тўпланиб қолган заҳарлар ва айниган маҳсулотларнинг ножоиз юкидан ҳалос бўлмоқ ниятида шу ишга жазм этдингиз. Ўзингизда қандайдир қийинчиликлар ҳис қилсангиз «бу вақтинчалик нарса, эски заҳарлар аъзоимдан чиқа бошлаган заҳоти ўтиб кетади» деб юпатишингиз мумкин ва бунга тўла асосингиз бўлади. Бу салгина қийинчилик эвазига сиз қандай мўъжизакор мукофот олишингизни бир тасаввур қилиб кўрсангиз очликдан заррача афсус-надомат чекмайсиз. Аксинча, кўзларингиз порлаб, барча сезгиларингиз ҳавас қилгулик даражада ўткирлашади. Очликдан сўнг сиз озиқ-овқатларга бошқача муносабатда бўла бошлайсиз, мева ва сабзавотлар одатдагидан ўзгача мазали туюла бошлайди. Маза сезгилари умуман янгиланади. Сизнинг жисмингиз чарчаш нелигини билмайди. У худди болалигингиздагидек соғлом ва покиза туюла бошлайди.

Очлик дастурини бугун режалаштиринг. Сиз оч қолишни бошламоқчи бўлсангиз, буни ҳаммага айтманг. Мен ўзимнинг очлик дастуримни унинг мўъжизаси ва афзалликлари ҳақида тушунчага эга бўлмаган кишилар билан сира ўртоқлашмайман. Бундай одамларнинг кўпчилиги навбатдаги икки-уч овқатланиш пайтини ўтказиб юборишса, ўзларини гўё ўлиб қоладигандек ҳисоблашади. Шунинг учун ақл билан иш тутинг. Бу ҳақда оила аъзоларингизга айтиш шарт эмас. Очлик бу мутлақо шахсий иш, у дўстларингиз ва қариндошларингизга эмас, фақат сизга тааллуқли нарса ҳисобланади. Ўзингизнинг ҳақлигингизга қаттиқ ишонсангиз бас. Табиатнинг синалган донишлигига ва унинг яшартирувчи кучига эътиқод қўйсангиз бас.

Очлик пайтида ақл жисмингизга ҳукмрон бўлсин. Эсда тутинг, жисмда ақл ва ирода бўлмайди. Агар сиз бу китобни ўқиб очлик дастури ҳаётингизга янги сифат беришига ишонсангиз, сизнинг ақлингиз жисмингиз устидан ҳукмрон бўлмоғи даркор.

Мен учун нонушта ортиқча таом. Нечук инсон узоқ дам олишдан сўнг ҳали ҳеч бир қувват йўқотмай туриб ўз ошқозонини таом билан тўлдириши керак?! Мен ҳамиша қайта-қайта уқтираманки, таомни жисмоний фаоллик орқали ишлаб топинг. Нонушта пайтида кечаси билан тўпланган қувват овқатланишга сарф бўлиб кетиши инсофданми, ахир? Тонгда сизнинг жисмоний, ақлий ва руҳий ғайратингиз энг юксак даражада бўлиши лозим. Худди мана шу нарса сизни катта ижодий ва жисмоний ишларни бажаришга сафарбар этади.

Мен мактаб ўқувчилари ва толибларига тонг саҳарда оч ҳолда ўқиб ўрганиш афзаллигини исботлаганман. Акс ҳолда кўп талабалар кечки пайт тўйиб овқатланиб олишгач, дарс қилишга ўтиришади. Улар ўзларининг бутун диққатларини ўқишга жалб қилишлари учун катта куч-ғайрат сарф қиладилар. Бунинг сабаби тўйиб овқатлангандан кейин мия самарали ишлай олмаслигидир. Бу талабалар тунда яхшилаб ухлаб олиб, тонг саҳарда шуғуллансалар ва икки-уч соатдан сўнггина овқатлансалар, уларнинг донишлиги бир неча бор ортади. Эрталабдан тўйиб овқатланса кун бўйи яхши юради деб ўйлашади. Лекин бу хато ва илмий асосланмаган қоидадир. Сиз эрталабдан тўйимли нонушта қилсангиз тўлиқ ва хотиржамлик туясиз. Лекин у сизга янги куч-қувват ато этмайди, аксинча, эрталабки ғайратингизнинг анчагина қисми эрталабдан «уриб олинган» таомларни ҳазм қилишга сарф бўлади. Овқатнинг ҳазм бўлиши эса бу мураккаб жараён бўлиб, куч-ғайратингизни камида уч-тўрт соат банд қилади. Жисмоний машқлар ва ишлардан сўнггина овқатланинг!

Мен эллик йилдан кўпроқ вақтдан бери нонушта қилмайман. Мен эрта тонгда тепалик, тоғликлар оша чўққига чиқиб, сўнг кунга қараб чопишни канда қилмайман. Денгиз бўйида бўлсам соҳил бўйлаб югураман. Океанда йил бўйи чўмиламан. Бошқа жойларда бўлсам, сайр қиламан ёки велосипед минаман. Бир неча соатлик фаол ҳаракатлардан сўнг уйга қайтаман ва ижодий ишларимни бажараман. Соат ўн бирлар атрофида мевалар ейман. Соат ўн иккиларда тушлик қиламан. Мен тушликни салатлардан бошлайман. Карам, сабзи, помидор, редиска каби сабзавотлардан тузилган салатлар иштаҳани очади. Қайнатилган сабзавот, ёнғоқ, ерёнғоқ, кунгабоқар каби таомларни хуш кўриб истеъмол қиламан. Мен таомларни фаол ҳаракатлардан сўнг жисмим озуқани ҳазм қилувчи шарбатларни ишлаб чиққач истеъмол қиламан. Аъзолар бу тушлик чоғида юқоридаги таомлардан ўзига зарур куч-ғайратни шимиб олади. Табиий таомлар қандай мазали, овқат ҳазм қилувчи турли шарбатлар жуда яхши ишламоқда. Ичакларнинг тозаланиши овқат ҳазм қилиш сонига мувофиқ.

Мана шундай ҳафтада 12 марта таом қабул қилишим (бир кун оч юраман) мени ортиқча уринтирмайди ва қувватнинг исроф бўлишига йўл қўймайди. Шундай дастур асосида мен ўз ичакларимни аниқ ва пухта ишлашга ўргатдим. Ичакларнинг бўшаши овқатдан сўнг бир соатдан кейин юз беради. Баъзан бу ўн икки марта овқатланиш орасида мен олма, ананас, ёз иссиғида қовун тилими истеъмол қиламан, холос.

Табиат инсонни қўрқувлардан, ҳаяжонланиш ва зўриқишлардан ҳоли мукаммал равишда бахт учун яратган. Биз бу улуғ неъматдан фойдаланмоғимиз учун танамизни доимо очлик йўли билан тозалаб боришимиз керак. Соғлом турмуш тарзидан узоқлашмаслигимиз керак.

24 соатлик очлик даврида сувга бир чой қошиқнинг 3/1 қисми миқдорида асал ёки бир чой қошиқ лимон шарбати аралаштириш мумкин. Бундай илиқ (қайнаб чиққан) сув бадандаги заҳарли моддаларни эритиш учун хизмат қилади. Заҳарларни буйраклар орқали ўтказишда ҳам бу ширинроқ сувларнинг хизмати беқиёс. Олти ойча мана шундай тозаланишдан сўнг етти кунлик очликни бошдан кечириш кишини лол қолдирадиган натижалар билан мамнун ва хушбахт қилгай.

Яна бир неча ойдан сўнг ўн кунлик очликка ўтиш натижасида эса ҳужайралар мисли кўрилмаган даражада покизаланади. Ёмонликдан яхшиликка қараб ўзгаришдан бошқа ҳеч бир нарса инсонни лол қоладиган даражада ўзгартира олмайди. Мен ҳамиша бир ҳафтада бир марта 24 соат ёки 36 соат оч юриб, ўзимни бамисоли янгиланган машинадай ҳис қиламан. Менинг бир куним баъзиларнинг бир йиллик ишларига тўғри келади. Мен ҳеч қачон уйқусираб юрмайман, доимо ҳам жисмоний, ҳам ақлан фаолман. Белгиланган барча режаларимни бажариш учун вақт бемалол етади. Бўш вақтларимни ёшлар орасида, болалар даврасида ўтказишни яхши кўраман. Ўзим ҳам болалар каби ҳам руҳан, ҳам жисмонан ёшдайман. Муддатидан олдин қариб қолган кишилардан нарироқ юраман. Чунки улар менга нохуш таъсир қилишади. Улар ўзларини узоқ пайт қариб қолган, тамом бўлган деб ишонтириб келишади. Бундайларнинг кўпи руҳий жиҳатдан ўттиз йилларча олдин ўлишган, ҳозир эса кўмиш ҳаражатлари учун маблағ излаш мақсадида ер юзида судралиб юришади.

Очлик пайтида буйраклар бадандан заҳарларни фаол чиқара бошлайди. Барча ҳаётий кучлар ва асаб қуввати чарчоқ нима билмай ишлайди. Чунки уларнинг очлик пайтида овқатни ҳазм қилиш, қайта ишлаш билан шуғулланишларига ҳожат қолмайди. Заҳарлар баданда мавжуд экан, очлик пайтида қандайдир нохушликни ҳис қилишингиз мумкин. Лекин буйраклар бу нарсаларни чиқарар экан, сизнинг аҳволингиз яхшилана боради. Кўп марталаб очликда юриб, сиз ўз ҳужайраларингизда кўмилган эски дорилардан ҳалос бўласиз.

Бир мисол. Мен ёшлигимда болаларнинг ҳамма касалликлари билан оғриган эдим. Чунки ота-онам ҳар хил озиқ-овқатларни кўп беришган бўлса керак. Таркибида симоб бўлган каломель деган дорини кўп еган эдим. Катта бўлганимда санаторийда даволаниб, очлик дастуримни бошлагач, беш йил вақт ўтгандан кейин бир куни тоза ҳавода дарёда чўмилаётганимда ичим бураб оғриб қолди. Зўрға қирғоққа етиб бориб дарҳол ичимни бўшатдим. Не кўз билан кўрайки, уч чашкача каломелдан қолган симоб чиқса бўладими?...

Очлик пайтида руҳингизни туширманг! Жисмингизни қаримас касалликлар ва чарчоқдан ҳоли қилиш ҳақидаги фикр билан сиз ўз руҳингизни туширмай юришингиз мумкин. Очлик пайтида ўзингизга ачинманг, ҳар қандай салбий туйғуларга эрк берманг. Очликнинг ҳар бир кунида қуйидаги фикрларни бот-бот такрорланг: 1. Бугун мен ўз танамни табиат қўлларига ишониб топширдим. Мен ички тозаланиш ва янгиланишнинг юксак кучларига ишондим. 2. Очликнинг ҳар бир лаҳзасида мен хавфли заҳарларни ўз баданимдан қувиб чиқаряпман. Очликнинг ҳар бир соати ўтиши ила бахтим чироғи янада нурафшон порламоқда. 3. Соат кетидан — соат ўтиши ила жисмим ўз-ўзини тобора яхшироқ тозаламоқда. 4. Очлик пайтида инсониятнинг буюк устозлари Пифагор, Македонскийлар фойдаланган усуллардан фойдаланаётганим менга муваффақият келтиради. 5. Очлик пайтида мен ўзимни ўзим тўлиқ назорат қиламан. Ҳеч қандай сунъий оч қолиш ҳисси мени очликдан тўхтатишга мажбур қила олмайди. Мен табиат кучларига ишонганим сабабли очликни муваффақият билан якунлайман.

Заҳарлар сизнинг аъзоларингиздан чиқиб борар экан, албатта, сизга бироз қийинчиликлар бўлади. Лекин сиз бу албатта, ўтиб кетади, деб такрорланг. Ўз ўйларингизда қатъий ва изчил бўлинг, қувончли натижалар ҳақидагина ўйланг ва улар сари интилинг. 24 соатлик очликдан сўнгги биринчи таом янги сабзавотлардан тўғралган шакароб бўлиши лозим. У асосан майдаланган сабзи, кесилган карамдан ташкил топиб, маза берувчи сифатида апельсин ёки лимон суви ишлатилади. Бу салат ичакларни худди супуриб чиққандай бўлади. У ошқозон ичак йўли мускулларини ишга туширади. Бу шакаробдан сўнг қайнатилган сабзавотни истеъмол қилинг. Эсда тутинг: очликдан сўнг дарров, гўшт, сут, пишлоқ, ёғ, балиқ, ёнғоқ ва бошқа уруғлардан еманг. Иккинчи қабул вақтидагина уларни ейиш мумкин.

Уч, етти ва ўн кунлик очликни қандай ўтказиш мумкин? Уч кунлик очлик пайтида заҳарлар бадандан чиқаётган ва сизни безовта қилаётган вақтда тинч жойга кириб orом олинг, ҳеч нарсани ўйламанг, телевизор кўрманг, радио эшитманг ва ҳеч нарса мутолаа қилманг. Шунингдек, ҳеч ким билан гаплашманг. Очлик ҳақида ҳеч кимга ҳеч нарса деманг. Иложи бўлса, тоза ҳавода, уч-ўн кунлик очликни ҳоли жойда бошдан ўтказишга нима етсин. Иложи борича камроқ ҳаракат қилиш керак. Уч, ўн кунлик очликни режалаштириш. Биринчи оч қолиш январь бошида бўлади. Сўнг баҳорда ўн кунга етказиб оч юраман. Мунтазам очлик билан шуғулланиш табиатнинг ташқи таъсирларига, иссиқ-совуққа инсонни бардошли қилади. Баъзи жойларда совуқда уйни роса иситишади, лекин шамоллатишга эътибор беришмайди. Натижада уй ҳавосида заҳарли газлар кўпаяди ва инсон танасига бурун — ҳаво йўли орқали кириб олади.

Учинчи давр ёзда июль ёки август ойида бўлади. Бу очлик анча енгил кўчади. Чунки ёзда кўп бора янги узилган сабзавот ва мевалар ейиш мумкин. Кузги очлик ноябрь ёки декабрда бўлади.

(Давоми бор).

(Давоми. Боши рўзномамизнинг 15, 17, 18 январь сонларида).

КОМИЛ ЯШИННИНГ ЮБИЛЕЙИГА

Жумҳурият халқ ёзувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Комил Яшин ўзбек совет маданияти тарихига ёрқин саҳифа қўшди. Совет даври ўзбек драматургияси, театри ва киносининг тарихи шу одамнинг ижодий фаолияти билан узвий боғлиқ. Дарвоқе унга ССЖИ ёзувчилар уюшмасининг аъзоси билетини Максим Горький топширган эди. Комил Яшин 80 ёшга тўляпти.

Тошкентда ёзувчи юбилейига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш ташкилот комитети тузилди. Бу комитетнинг дастлабки мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисни Ўзбекистон ССЖ Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси Раисининг ўринбосари Э. Самандаров ўтказди. Юбилярни қутлашга бағишланган тантанали кечани шу йил 25 декабрида ўтказиш белгиланган. Бунга қадар эса жумҳуриятда бу санага бағишланган тадбирлар ўтказилади. Ўзбекистон театрлари саҳналарида Комил Яшин яратган пьесалар, шу жумладан «Йўлчи юлдуз», «Гулсара» пьесалари, «Равшан ва Зулҳумор» мусиқали драмаси намойиш этилади. Давлат матбуот комитети сўз устасининг сайланма асарларини нашрга тайёрлайди. Ўзбекистон ССЖ Фанлар академияси билан жумҳурият ёзувчилар уюшмаси илмий конференция ва бир қанча адабий учрашувлар ўтказишни мўлжалламоқда. Жумҳурият давлат телекўрсатув ва радиоэшиттириш комитети Комил Яшин ҳақида телевизион ҳужжатли фильм суратга олишни режалаштирмоқда. Кутубхоналарда, клубларда, талабалар ва мактаб ўқувчилари ҳузурида ижодий кечалар ҳамда китобхонлар конференциялари бўлиб ўтади.

(ЎзТАГ).

«ҲАЙРАТУЛ–АБРОР»МИ ЁКИ «ҲАЙРАТ УЛ–АБРОР»?

ШУ КУНЛАРДА жумҳуриятимизда навоийхонлик бошланиб кетди. Шоир таваллудининг 550 йиллиги муносабати билан унинг ҳаёти ва ижодига оид мақолалар ойнома ва рўзномалар саҳифаларида кўплаб чоп этилаётир. Лекин афсуски, уларда Алишер Навоий асарлари номлари (қолаверса, талайгина тарихий ва адабий обидалар)нинг ҳозирги ўзбек ёзувида берилишида хилма-хилликлар, чалкашликлар ҳанузгача давом этиб келмоқда. Бу мавзуга қайтишимизнинг сабаби ўз вақтида эълон қилинган рўзнома ва ойнома мақолаларига эътибор берилиши ўрнига аксинча лоқайдликка йўл қўйилмоқда. Далилларга мурожаат қилайлик: «Тошкент оқшоми» рўзномасининг 1991 йил 2 январь сонида Алишер Навоийнинг «Бадое ул-бидоя» асари «Бадоеул-бидоя» тарзида, «Фавоид ул-кибар» асари «Фавоидул-кибар» (ёки «Фавойидул-кибар») тарзида. «Хазойин ул-маоний» асари «Хазойинул-маоний» тарзида, 7 январь сонида «Маҳбуб ул-қулуб» эмас, «Маҳбубул-қулуб», «Ҳайрат ул-аброр» эмас, «Ҳайратул-аброр», «Назм ул-жавоҳир» эмас, «Назмул-жавоҳир»; «Совет Ўзбекистони» рўзномасининг 1991 йил 8 январь сонида «Мажолис ун-нафоис» эмас, «Мажолисун-нафоис», «Муҳокамат ул-луғатайн» эмас, «Муҳокаматул-луғатайн», «Халқ сўзи» рўзномасининг 11 январь сонида «Хазойинул-маоний», «Ғаройиб ус-сиғар» тарзида, яъни арабча аниқликни, хосликни, қарашлиликни билдирувчи аниқлик артикли «ал» ўзидан олдинги сўзларга қўшиб ёзилган; айримларида «ал» артикли икки томондан чизиқча билан ёзилган ва ҳоказо. Ҳаттоки айни бир рўзномада битта асар номининг икки хил ёзилганлиги учраб тураётганлиги ажабланарлидир.

Бизнингча, тарихий ва адабий ёдномалар (обидалар) номлари транслитерациясида «ал» артикли аниқликни, ўзидан кейинги сўз (от)га қарашлиликни билдирганлиги учун «ал» ўзидан олдинги сўздан ажратилган ҳолда ва «ал»дан кейин чизиқча билан бир хил ёзилишига амал қилинса грамматик жиҳатдан ҳам тўғри бўларди деб ўйлаймиз. Бинобарин, «Ҳайрат ул-аброр», «Хазойин ул-маоний», «Маҳбуб ул-қулуб», «Муҳокамат ул-луғатайн» шаклда ёзилишини Ўзбекистон ССЖ Фанлар академияси Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик илмгоҳи ходимлари, шунингдек, Ўзбекистон ССЖ ФА мухбир аъзоси, филология фанлари доктори, профессор Ғани Абдураҳмонов, филология фанлари доктори, профессор Абдурашид Абдуғафуров кабилар тўла-тўкис қўллаб-қувватламоқдалар.

Ушбу мавзу бўйича 1966 йили «Ўзбек тили ва адабиёти» ойномасининг 6-сонида филология фанлари номзоди Ҳамидулла Ҳикматуллаевнинг «Ёзма ёдгорликларни ёзиш қоидаларига доир», «Ўқитувчилар газетаси»нинг 1985 йил 24 июль сонида «Тарихий обидалар номлари ёзилишида бир хилликка эришайлик» (С. Ризаев), «Ўзбекистон адабиёти ва санъати» рўзномасининг 1985 йил 3 август сонида филология фанлари номзоди Боқижон Тўхлиевнинг «Хазойинул-маоний»ми ёки «Хазойин ул-маоний»?, ТошДД таваллудининг 70 йиллигига бағишланган «Ўзбек филологияси масалалари» (илмий асарлар тўплами)даги «Икки буюк аллома» номли мақола (С. Ризаев)да «ал» артиклининг маъноси ва ёзилишига доир фикр-мулоҳазалар билдирилган эди. Лекин нимагадир ҳозирга қадар баъзи тадқиқотчи ҳамда олимларимиз назарида тарихий ва адабий асарлар номларининг ёзилишидаги хилма-хилликлар муҳим масала эмасдек туюлаётганга ўхшайди. Аслидачи, тарихий ёдномалар номларини ҳозирги ўзбек ёзувида бир хил ва тўғри берилиши саводхонлик ва имло нуқтаи назаридан ўта фойдали ва зарур эканлигини унутмаслигимиз керак. Зеро, мавлоно Заҳириддин Муҳаммад Бобур ёзганларидек:

Ҳар ғалат эр ўғлига
бир панд эрур,
Ким ғалатни билса
хирадманд эрур.

Суннатилла РИЗАЕВ,
филология фанлари номзоди, доцент.

ЖУМҲУРИЯТ АТАМАШУНОСЛИК ҚЎМИТАСИДА

ЎЗБЕКИСТОН ССЖнинг Давлат тили ҳақидаги Қонуни қабул қилинганига бир йилдан ошди. Шу давр ичида тил соҳасида бир қатор ўзгаришлар рўй берди. Матбуотда, радио ва телекўрсатувларда янги-янги сўзлар пайдо бўлди ва улар секин-аста истеъмолда қўлланилмоқда. Рўзнома ва ойномаларда «Атамалар бурчаги», «Ўзбек тилида иш юритишга ўтаётганлар учун» каби махсус саҳифалар уюштирилаётгани яхши натижалар бермоқда.

Давлат тили ҳақидаги Қонунни амалга оширишда Жумҳурият Атамашунослик қўмитаси ҳам анча ишларни амалга оширди. Яқинда Атамақўмнинг «Ўзбек тили атамашунослиги» номли «Ахборот»и («Бюллетень»)нинг 3—4 сонлари нашрдан чиқди. Бу рисола кенг жамоатчилик учун мўлжалланган бўлиб, унда шу кунларда рўзнома ва ойнома саҳифаларида кенг ва хилма-хил қўлланаётган долзарб сўз ва атамаларни қамраб олинган. Рисолада ижтимоий-сиёсий атамалар, соғлиқни сақлаш соҳасида маъмурий бошқаришга оид номланишлар, шунингдек, вазирлик ва қўмиталар ҳамда жамоат ташкилотларининг битиклари рус ва ўзбек тилларида қайд этилган. Мазкур атама ва номланишлар Атамақўм мажлисида кенг муҳокама этилиб, тасдиқланди.

Қуйида биз ҳам Атамақўм томонидан тасдиқланган ва рисолада эълон қилинган баъзи долзарб атамаларни келтирдик. Шу билан бирга муштарийлар эътиборига тавсия этилиши мумкин бўлган айрим атамаларнинг русча ва ўзбекча муқобилларини ҳам ҳавола этамиз.

ТАСДИҚЛАНГАН АТАМАЛАР:

экземпляр — нусха
элемент — унсур
эталон — андоза, нусха
юрисконсульт — ҳуқуқ маслаҳатчиси
аппарат при руководстве — раҳбарият қошидаги ходимлар
асбест — асбест, тошпахта
вентиляционное оборудование — ҳавотозалагич ускуналари
вспомогательные материалы — ёрдамчи маҳсулотлар, ёрдамчи ашёлар
группа анализа и методологии оптовой торговли — улгуржи савдо таҳлили ва усулияти гуруҳи
договорно-правовой отдел — шартнома-ҳуқуқ бўлими
защитные приспособления — ҳимоя мосламалари
инспекция — назорат
канцелярия — девонхона
контейнер — контейнер, юк қути
контейнеризация — контейнерлаштириш, юк қутилаштириш
материально-техническ о е обеспечение — моддий-техника таъминоти
материальные ресурсы — моддий бойликлар
нормирование — меъёрлаш
Облицовочные изделия — пардоз-қоплама буюмлар
отдел балансов — мувозанатлаш бўлими
отдел охраны труда — меҳнатни муҳофаза қилиш бўлими
планово-экономический отдел — режа-иқтисод бўлими
потребление — истеъмол

ТАВСИЯ ҚИЛИНАЁТГАН АТАМАЛАР:

сервис — хизмат
ТАСС — СИТВ
скрепка — қистиргич
слесарь — чилангар
слесарь-сборщик — йиғувчи-чилангар, слесарь-йиғувчи
смотр-выставка — кўрик-кўргазма
совхоз — давлат хўжалиги, шўро хўжалиги
спонсор — ҳомий
справочник — маълумотнома
стабиль — барқарор
твердая гарантия — қатъий кафолат
тезис — қисқача мазмун
телеконкурс — телетанлов
телемост — ойнаи жаҳон кўприги
телеурок — теледарс
тренировочная — машқгоҳ
трудовой отпуск — меҳнат таътили
трудовой семест — меҳнат чораги
угоншик — олибқочар, ҳайдабқочар
укол — суқиш, суқулма
учебная программа — сабоқ тузуги, ўқув дастури
учебная экскурсия — ўқув сайри, ўқув экскурсияси

Сизнинг бу ҳақда билдирган фикр ва мулоҳазаларингиз Жумҳурият атамашунослик қўмитаси тайёрлаётган «Ахборот»нинг 5-сонида инобатга олинади. Хатларингизни кутамиз.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: Тошкент, 700170, акад. Мўминов кўчаси, 9-уй, 213-хона, Жумҳурият атамашунослик қўмитаси.

М. РАМАЗОНОВА,
Атамақўмнинг биринчи даражали мутахассиси.

Муҳаррир ўринбосари
Р. УМАРОВ.

● *Футбол:*

МАВСУМ ЯҚИНЛАШМОҚДА...

Бир неча йиллардан бери анъанавий бўлиб қолган В. Гранаткин хотира соврини учун Ленинградда ўтказилган навбатдаги футбол бўйича ўсмирлар ўртасидаги халқаро турнир ниҳоясида икки Совет терма командаси бир хил — 7 очкодан йиғишди. Натижада тўплар нисбатига кўра устунликка эришган, 16 ёшлилардан иборат ССЖИ-2 терма командаси мазкур турнир тарихида биринчи марта ғолиб деб топилди.

Шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, ғолиб терма команда сафида пойтахтимизнинг «Пахтакор»ида ўринбосарлар қаторида тўп суришга таклиф қилинган 5 футболчи — Э. Назаров, А. Яровой, О. Шацких, П. Бугало ва В. Кечиновлар ҳам майдонга тушдилар.

Маълумки, «Пахтакор» мавсумга тайёргарликни Қибрай спорт базасида бошлаган эди. Эртага Ф. Новиков раҳбарлигида 16 футболчидан иборат командамиз аъзолари қисқа муддатли сафарга узоқ Малайзияга учиб кетадилар. Бир ҳафта муддат ичида пахтакорчилар бу мамлакат пойтахти Куала-Лумпурда ўртоқлик учрашувларини ўтказишни мўлжаллаганлар.

Команда таркибида қуйидаги ўйинчилар бор: Перескоков, Гуленков, Муҳамедов, Бураков, Денисов, Ҳасанов, Землин, Клочков, Пятницкий, Муҳадов, Бунтов, Турсунов, Галиев, Оганесян, Шарипов ва Шквирин.

ИШЧИ-ДЕҲҚОН МУХБИРЛАРИ ДОРИЛФУНУНИ ТАЛАБАЛАРИ ДИҚҚАТИГА

«Тошкент ҳақиқати» рўзномаси ҳузуридаги ишчи-деҳқон мухбирлари дорилфунунининг навбатдаги машғулоти — 25 январь жума куни соат 18.00 да 7-қават, 760-хонада бўлади.

АНА СИЗГА РАҚАМЛАР

● 12 ФОИЗ — компьютердан фойдаланувчилар унинг хатоларини тузатиш учун иш вақтининг шунча қисмини йўқотадилар.

● ОМРИҚОЛИК кордонон ҳар йили яхши ишлаётган ходимларининг ишга муносабатини рағбатлантириш учун 9000 доллардан сарфлайди. Бериладиган мукофотлар кўпинча электрон телефон аппарати, врачда ҳар қандай текширувдан ўтиш учун чек, фирма машинасидан фойдаланиш ҳуқуқи шаклида бўлади.

● НЕМИС кордононларининг 94 фоизида Оврўпа Иқтисодий Кенгашининг бошқа давлатлари фуқаролари ишлайди. Англияда бу рақам 40 фоизни, Бельгияда 37, Францияда фақат 8 фоизни ташкил этади.

● ЎРТА ҳол америкалик ҳар йил гўзаллик салонларида 875 доллар қолдиради.

● ЎТГАН йили Аляскада 40000000 дона гўшти қизил балиқ ушланди. Бу олдинги рекордли йилдагидан 11 фоиз кўпдир.

● ЯПОНИЯДА яшовчи ҳар бир киши бир йилда дори-дармон сотиб олишга 1668 доллар сарфлайди. Иккинчи ўринда немислар туради. Уларнинг ҳаражати 1368 доллардир.

● МОСКВА метросига бир гал тушиш учун йўловчи 2 пфенинг (немис валютасига айлантириб ҳисоблaнганда) тўлайди. Лондон метроси йўловчиларига фақат битта линияга тушиш 100 баравар қимматга — деярли 2 маркага тушади.

● АНГЛИЯ маликаси Диана кейинги тўққиз йилда харид қилиш учун 3,2 миллион немис маркасини сарфлаган. Унинг 95 та кечки кийими, 178 та костюми, 350 жуфт пойабзали, 200 халтачаси ва 141 та шляпаси бор.

● 1989 йилда Рио-де-Жанейрода 7654 қотиллик содир бўлганлиги қайд қилинган, бу бундан беш йил аввалгисига нисбатан икки баравар кўпдир. Шу давр давомида ўғрилик 900 фоиз ошган.

«ФОРБЕС» немис ойномаси саҳифаларидан (ИАН).

ХАЛҚАРО ЛОТЕРЕЯ

ССЖИ ҳукумати шу йилдан бошлаб «Чернобиль болалари» халқаро лотереясини ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилди.

Лотереядан тушадиган фойда Чернобиль АЭСидаги ҳалокати оқибатларини тугатиш юзасидан 1990—1992 йилга мўлжалланган шошилинч тадбирлар иттифоқ — жумҳурият давлат дастурида кўзда тутилган тадбирларни қўшимча равишда пул билан таъминлашга сарфланади, деб хабар берди ССЖИ Вазирлар Маҳкамасининг ахборот бўлими. Фойданинг бир қисми фалокат натижасида азият чеккан болалар ва оналарнинг тиббий ва ижтимоий муаммоларини ҳал этишга, болалар ва оналарга мўлжалланган соғломлаштириш муассасалари, уй-жойлар қуришга ва уларни сақлашга, корхоналар барпо этишга, шўро ва чет эл давлат ҳамда жамоат ташкилотлари иштирокида турли тадбирлар ўтказишга ажратилади.

(ТАСС).

Нашрдан чиқди

ДАРХОН ҚИССАЛАРИ

«ЧЎЛПОН» нашриёти ёш ёзувчи Орзиқул Эргашевнинг юқоридаги ном билан аталган қиссалар тўпламини чоп этди. «Дунёнинг бир чеккаси» номли биринчи қиссада балоғат ёшидаги қишлоқ қизларининг ҳаёти ҳақида ҳикоя қилинган. Ўз гўзаллиги, оқила ва меҳнаткашлиги билан ҳақиқий бахтга муносиб бўлган қизларнинг ачинарли кечмишлари Самижон исмли ўсмир нигоҳи билан кузатилади ва ҳикоя қилинади.

Тўпламдаги иккинчи асар — «Дала ўртасидаги дарахт»да эса табиат ва жамият ўртасидаги мутаносибликнинг бузилиши яхши оқибатларга олиб келмаслиги қаламга олинади.

ДИЛ КЎЗГУСИ

ССЖИ Ёзувчилар уюшмасининг аъзоси, Ўзбекистон ССЖда хизмат кўрсатган маданият ходими Ёқубжон Шукуров ўзининг «Қасос», «Қалб қаноти», «Жондан азиз», «Чўл ва Гул» каби қатор қисса ва романлари билан китобхонларга яхши таниш. Яқинда «Ўзбекистон» нашриёти адибнинг «Дил кўзгуси» деб номланган янги китобчасини босмадан чиқарди. Унда ижодкорнинг узоқ йиллар мобайнида ҳаётий воқеалар, кишилар билан яқин мулоқотлар, турли ижодий сафарлар таассуротлари асосида битилган қайдлари, ҳикматлари ва мулоҳазалари дасталанган. Шунингдек, китобга муаллифнинг сўнгги йилларда битилган кичик ҳикояларидан ҳам киритилган.

ЁШЛАР ОВОЗИ

«ЁШ ГВАРДИЯ» нашриёти (ҳозирги «Камалак» ижодий ишлаб чиқариш нашриёти) юқоридаги ном билан аталган янги тўпламни чоп этди. Унда турли ёш муаллифларнинг янги шеърлари, ҳикоя ва қиссалари жамланган. Шунингдек, китобда қўшни Тожикистон, Қирғизистон ва Қозоғистон жумҳуриятларида яшаб турган ёш истеъдод эгаларининг ижодларидан ҳам намуналар берилган.

Шунингдек, ушбу нашриётда босмадан чиққан бир янги китоб «Уйғоқ кунлар» деб аталади. Ушбу тўпламдан ҳам турли адибларнинг янги шеър, ҳикоя, қисса ва публицистик ҳамда адабий-танқидий мақолалари ўрин олган.

НИМА? ҚАЧОН? ҚАЕРДА?

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ССЖИ ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА

4, 5, 6 ФЕВРАЛЬ СОАТ 16 ВА 19.30 ДА

«ФАРҒОНА ТАРОНАЛАРИ»

ЯНГИ КОНЦЕРТ ПРОГРАММАСИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг совриндори, «КАМОЛОТ — 89» кўригининг ғолиби

Охунжон МАДАЛИЕВ

ва хушовоз хонанда

Қиличбек ТОЖИЕВ

раққосалар; Гулмира ШИРИНОВА ВА Раъно ЗОКИРОВА.

Программани — Ўткир СИДДИҚОВ олиб боради.
Касса соат 11 дан 19.00 гача ишлайди.
Телефонлар: 45-92-13, 41-74-30.

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ССЖИ ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА

29, 30, 31 ЯНВАРЬ СОАТ 19.00 ДА,
1, 2, 3 ФЕВРАЛЬ СОАТ 16.00 ва 19.30 ДА

«ҲАЗИЛ-3»

ЯНГИ ПРОГРАММА ҲАЖВИЯ ВА ҚЎШИҚ КЕЧАСИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Мирза Холмедов, Обид Асомов, Ботир Муҳаммадхўжаев, Собит Асомов, Тўхтамурод Азизов ва бошқалар.

САҲНАЛАШТИРУВЧИ РЕЖИССЕР — Ўзбекистон ССЖда хизмат кўрсатган артист, Ҳамза номидаги давлат мукофотининг совриндори Абдурашид РАҲИМОВ.

Чипталар соат 11.00 дан сотилади.

Жамоа буюртмаси қабул қилинади. Телефон 45-85-68.

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ ИЖРОИЯ ҚЎМИТАСИНИНГ ИЧКИ ИШЛАР БОШҚАРМАСИ

ССЖИ ички ишлар вазирлигининг

Волгоград, Қарағанда, Киев, Омск, Тюмень олий мактабларига
(кундузги бўлим, ўқиш муддати — 4 йил).
Брянск, Москва махсус ўрта милиция мактабларига
(кундузги бўлим, ўқиш муддати — 2 йил).
Свердловск юридик олийгоҳига
(кундузги бўлим, ўқиш муддати — 5 йил)

ТАЛАБАЛИККА НОМЗОДЛАРНИ ҚАБУЛ ҚИЛИШИНИ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ҳарбий хизмат муддатини ўтаган, ўрта маълумотли, 30 ёшгача бўлган, соғлиғи ҳарбий хизматга яроқли фуқаролар қабул қилинади.

ССЖИ ИИВ Новосибирск, Оржоникидзе, Пермь, Саратов, Харьков олий ҳарбий қўмондонлик билимгоҳига, Тошкент олий ҳарбий-техник ички ишлар билимгоҳига, БЛКЁИ 60 йиллиги номли Ленинград сиёсий билимгоҳига — кундузги бўлим, ўқиш муддати — 4 йил, талабаликка номзодларни қабул қилишини эълон қилади.

Ўрта маълумот, ўрта махсус маълумотга эга бўлган, ўқиш жойларидан қониқарли тавсифномаси бўлган ва соғлиғи ҳарбий хизматга яроқлик ёшлар қабул қилинади.

Тошкент вилоятида жойлашган ички ишлар бўлимларига мурожаат қилинсин.

Ўзингиз билан паспорт, ҳарбий ҳужжат, ўрта маълумот тўғрисидаги шаҳодатнома (мактабни битираётган ёшларга баҳоси қўйилган табель), **иш жойидан ёки ўқиш жойидан тавсифнома бўлиши керак.**

Тошкент шаҳар ижроия комитетининг
«РЕСУРС» ХЎЖАЛИК ҲИСОБИДАГИ БОШҚАРМАСИ
совет сўмларига
(шартномавий баҳоларда)
А-4 форматли «КАНОН» ФС-2, ФС-5 кўпайтириш техникасини;
«МУРАТА»-5 факсимилли алоқа аппаратларини;
«ПАНАСОНИК» — КХ-Т 2429 дастурли, кўп вазифа бажарадиган ва бошқариладиган сўнгги авлод телефонларини, шунингдек, Польшада ишлаб чиқарилган «КОНВЕЛИИ», «РЕТРО-ЗЕНИТ» ёзги савдо мебелини.

СОТАДИ

Қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Чилонзор даҳаси, 22-мавзе, 13-уй. Телефонлар: 77-80-29, 74-63-00, 74-71-12.

САНЪАТ ИХЛОСМАНДЛАРИ, СИЗЛАР УЧУН!

АВИАСОЗЛАР МАДАНИЯТ САРОЙИ
РАҚС САНЪАТИ СОҲАСИ БЎЙИЧА
ЎҚУВ ЮРТЛАРИГА КИРУВЧИ ЁШЛАРНИ
БЕШ ОЙЛИК

«РАҚС САНЪАТИ АСОСЛАРИ»

ПУЛЛИК ТАЙЁРЛОВ КУРСЛАРИГА

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Тайёрлов курсига қабул қилинганлар ритмика, рақсда нафис ҳаракатлар (пластика) этюд, мусиқавийлик, классик рақс, ўзбек рақси, рақсни саҳналаштирувчи, рақсни саҳналаштиришнинг ёзма баёни, рақс либослари ва рақс мактаблари, шунингдек иншо ёзиш малакасини ошириш машғулотлари бўйича тайёрланадилар.

Беш ойлик курсни тамомлаганларга имтиҳонлар асосида гувоҳнома берилади. Амалий машғулотлар катта саҳналарда концерт фаолияти билан қўшиб олиб борилади.

МАШҒУЛОТЛАР I ФЕВРАЛДАН БОШЛАНИБ, ҲАФТАДА УЧ МАРТА СОАТ 16 ДАН 19.00 ГАЧА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Қабул ҳар куни соат 16 дан 19.00 гача.

Бизнинг манзилгоҳ: Тошкент шаҳри, Авиасозлар шаҳарчаси, Авиасозлар Маданият саройи, 2-қават, 90-хона (транспортлар: 2, 23-трамвайларнинг «Маданият саройи» бекати, 6, 29-трамвайларнинг «Лисунов кўчаси», бекати, 6, 15, 23, 48, 72, 103, 151, 161, 164-автобусларнинг «Авиасозлар бозори» ва «Маданият саройи» бекати). Телефон: 96-55-81.

ОЙНАИ ЖАҲОНДА

Чоршанба

23 ЯНВАРЬ

● ЎзТВ I

9.00 Кўрсатувлар тартиби.
9.05 «Кутлов». Мусиқий кўрсатув.
10.35 Ўктам Усмонов. «Гирдоб». Видеофильм. 2-қисм.
18.00 Кўрсатувлар тартиби.
18.05 Янгиликлар.
18.10 «Простоквашинода қиш». Мультфильм.
18.30 «Устод». Аъзамхон Рустамов.
19.00 «Ҳокимият Шўроларда».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Зокировлар сулоласи». Адабий-мусиқий кўрсатув.
20.30 «Ахборот».
20.50 «Зокировлар сулоласи». Адабий-мусиқий кўрсатувнинг давоми.
21.30 Москва. «Время».
22.15 Ойнаи жаҳон хазинасидан. Ўктам Усмонов. «Гирдоб». Видеофильм. 3-қисм.
23.25 Янгиликлар.

● ЎзТВ II

19.05 Алишер Навоий таваллудининг 550 йиллигига. «Навоий ва Жомий».
19.35 «Ўзбекистон Журналистлар уюшмасининг VIII съезди олдидан».
20.00 «Пульс». Информацион кўрсатув.
20.10 «Муҳаббат силсиласида». Бадиий фильм. 2-серия (рус тилида).
21.20 «Билдирсой». Манзарали фильм.

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время».
22.15 Тожикистон касаба уюшмаси XV съезди делегатлари билан давра суҳбати.
22.45 «Мерседес»даги кишининг далиллари». Бадиий фильм. 1-серия.

● МТ I

7.00 «Тонг» (120+30).
9.30 Долзарб репортаж.
9.45 Дунё болалари нималар ҳақида куйлашади.
10.30 Телевизион ҳужжатли фильмлар: «Ҳар қандай кучдан устун» (Иркутск), «Малика «ВАЗ» ҳақида қисса» (Новосибирск).
11.10 «Найда». Мультфильм.
11.25 «Ҳар бир хонадонда бўл». Беш серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия.
12.30 «ТСН».
12.45 «Австралия воқеалари». Телевизион ҳужжатли фильм. 1-фильм — «Айртон ворислари».
15.30 «ТСН».
15.45 «Шаҳар чеккасидаги шифохона». Йигирма серияли телевизион бадиий фильм. 7-серия — «Эмма».
16.45 «Унутилган саҳифалар». П. И. Чайковский асарларидан концерт. 2-кўрсатув.
17.50 Болалар соати (инглиз тили дарси билан).
18.50 «Санъаткорнинг қайтиши». Фильм-концерт («Лентелефильм»).
19.55 «Ҳукмга муқаддима». Телеочерк.
20.25 «Ҳар бир хонадонда бўл». Беш серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия.
21.30 «Время».
22.15 Хоккей. ССЖИ чемпионати. МАСК — «Спартак». 2 ва 3-даврлар.
24.00 «Австралия воқеалари». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 2-фильм — «Австралиянинг олтин сури».

Тунги телевидение

00.55 «Шомдан тушгача». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
02.10 «Кўҳна танго». Фильм-балет (Ленинград).

● МТ II

9.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.
9.15 Илмий-оммабоп фильм.
9.35, 10.35 Табиатшунослик. 3-синф. Арча мўъжизаси.
10.05 Немис тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун.
11.05 Немис тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.
11.35, 12.35 Адабиёт. 7-синф. А. М. Горький. «Болалик».
12.05 «Здоровье».
13.05 «Любахон». Телевизион бадиий фильм.
14.15 «Мария Биешу таклиф этади». Кишинёвдан кўрсатилади.
14.55 Телевизион ҳужжатли фильм.
15.45 «Телевизион мусиқий абонемент». «Танишинг, Гинтарас Ринкявичюс». 2-кўрсатув.
17.30 «Байкал қариялари». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси.
18.20 РСФСЖ шаҳарлари телестудиялари. «Ўтмиш билан келажак оралиғида» (Қозон).
19.05 «Биз — лўлилармиз». Москва «Ромэн» лўлилар театрининг фильм-спектакли.
20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! «Биздачи...».
20.45 РСФСЖ шаҳарлари телестудиялари. «Г. Форе. Реквием» (Волгоград).
21.30 «Время» (сурдо таржимаси билан).
22.15 Россиянинг парламент хабарномаси.
22.30 «Тео Адам таклиф этади...».

Тошкент ҳақиқати («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»)

БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲ: 700083, ТОШКЕНТ, ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.

МУҲАРРИР ўринбосарлари — 335885, 325747, 325748, 337916; масъул котиб — 334808, 325353; масъул котиб ўринбосарлари — 325750; БЎЛИМЛАР: мафкура — 325778, деҳқончилик-саноат — 325647; саноат, қурилиш ва транспорт — 325749; маҳаллий Советлар ҳаёти — 325645; ижтимоий масалалар — 325556; маданият — 325767; адабиёт ва санъат — 325553; ахборот, ҳарбий-ватанпарварлик — 325733, хатлар ва оммавий ишлар — 334048, 325354; жамоатчи кенгаш қабулхонаси — 334048, 325354; эълонлар бўлими — 325727.

Буюртма — 4729. Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс: 64672.